

Muzeum
Historii
Polski
Raport
roczny 2018
Annual
Report
Polish
History
Museum

Muzeum
Historii
Polski
Raport
roczny

2018

Annual
Report

Polish
History
Museum

Szanowni Państwo!

Doczekaliśmy się! Po 12 latach od powołania Muzeum Historii Polski rozpoczęła się budowa jego stałej siedziby. W październiku 2018 roku z udziałem premiera Mateusza Morawieckiego oraz wicepremiera, ministra kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotra Glińskiego wmurowaliśmy kamień węgielny pod powstający gmach. Planujemy jego otwarcie w 2021 roku.

Budynek zaprojektowany przez pracownię WXCA i realizowany przez Budimex rośnie na terenie warszawskiej Cytadeli i znajdzie się w towarzystwie innych placówek muzealnych: wznoszonego równocześnie Muzeum Wojska Polskiego oraz dwóch już istniejących instytucji – Muzeum Katyńskiego i Muzeum X Pawilonu. Proces tworzenia Muzeum Historii Polski jest najpoważniejszym przedsięwzięciem w sferze kultury w wolnej Polsce.

Ubiegły rok upłynął również na przygotowaniach wystawy stałej, która przedstawi ponadtysiącletnie dzieje państwa i narodu polskiego. Kuratorzy MHP pracują razem z konsorcjum plastyków i specjalistów od animacji komputerowej WWAA/Platige Image, aranżując największą ekspozycję historyczną w Polsce. Odbywają setki spotkań i przeprowadzają setki kwerend. W ich efekcie powstaje wyjątkowy projekt, który niebawem zostanie zmaterializowany: najnowocześniejsza wystawa historyczna w naszym kraju.

Z myślą o wystawie kontynuowaliśmy w 2018 roku pozyskiwanie niepowtarzalnych obiektów zabytkowych, które będą ozdobą ekspozycji i częścią opowieści o przeszłości Polski. Wśród nowych obiektów wymieńmy tylko przedmioty sztuki użytkowej prezentowane w Pawilonie Polskim na Wystawie Światowej w Nowym Jorku w latach 1939–1940, unikatowy i świetnie zachowany egzemplarz maszyny szyfrującej Enigma czy radiostację, która zapewniała AK kontakt z rządem RP w Londynie.

Dear Readers,

At long last! Twelve years after establishing the Polish History Museum, the construction of its permanent seat has begun. In October 2018, assisted by Prime Minister Mateusz Morawiecki, Deputy PM and Minister of Culture and National Heritage Professor Piotr Gliński and others, we laid the cornerstone for the building presently under construction. Its opening is scheduled for 2021.

Designed by the WXCA studio and delivered by Budimex, the building is being constructed at the Citadel of Warsaw and will ultimately find itself in the company of other museums: the concurrently constructed Polish Army Museum and two already existing institutions, the Katyń Museum and the Tenth Pavilion Museum. The process of developing the Polish History Museum is the most significant cultural project in independent Poland.

Last year was also marked by preparatory work for its permanent exhibition, which will showcase the over-thousand-year history of the Polish statehood and nation. PHM curators are working together with the consortium of visual artists and computer animation specialists WWAA/Platige Image, putting together the largest historical exhibition in Poland. They are holding hundreds of meetings and conducting hundreds of queries. All this will result in a unique project, soon to materialise: the most modern historical exhibition in our country.

With this in mind, in 2018 we continued to acquire unique historical objects, which will be a highlight of the exhibition and part of the narrative on Poland's history. To name just a few new artefacts, the presentation will feature applied arts items presented at the Polish Pavilion of the 1939–40 New York World's Fair, a unique and very well preserved copy of the Enigma encrypting machine or

W roku 2018, pomimo licznych prac związanych z inwestycją, nie zaniedbywaliśmy innych działań wystawienniczych, edukacyjnych, wydawniczych i promocyjnych. Wzorem lat poprzednich szczegóły naszej działalności zawarliśmy w rocznym raporcie, do którego lektury gorąco Państwa zachęcam.

a radio station used to ensure contact between the Home Army and the English-based Polish government-in-exile.

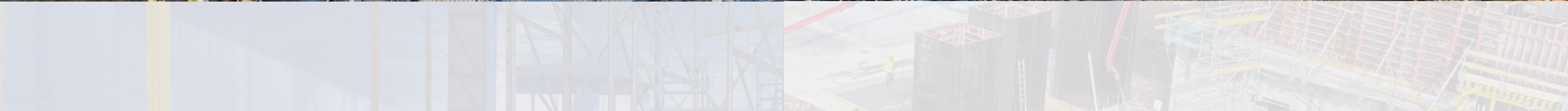
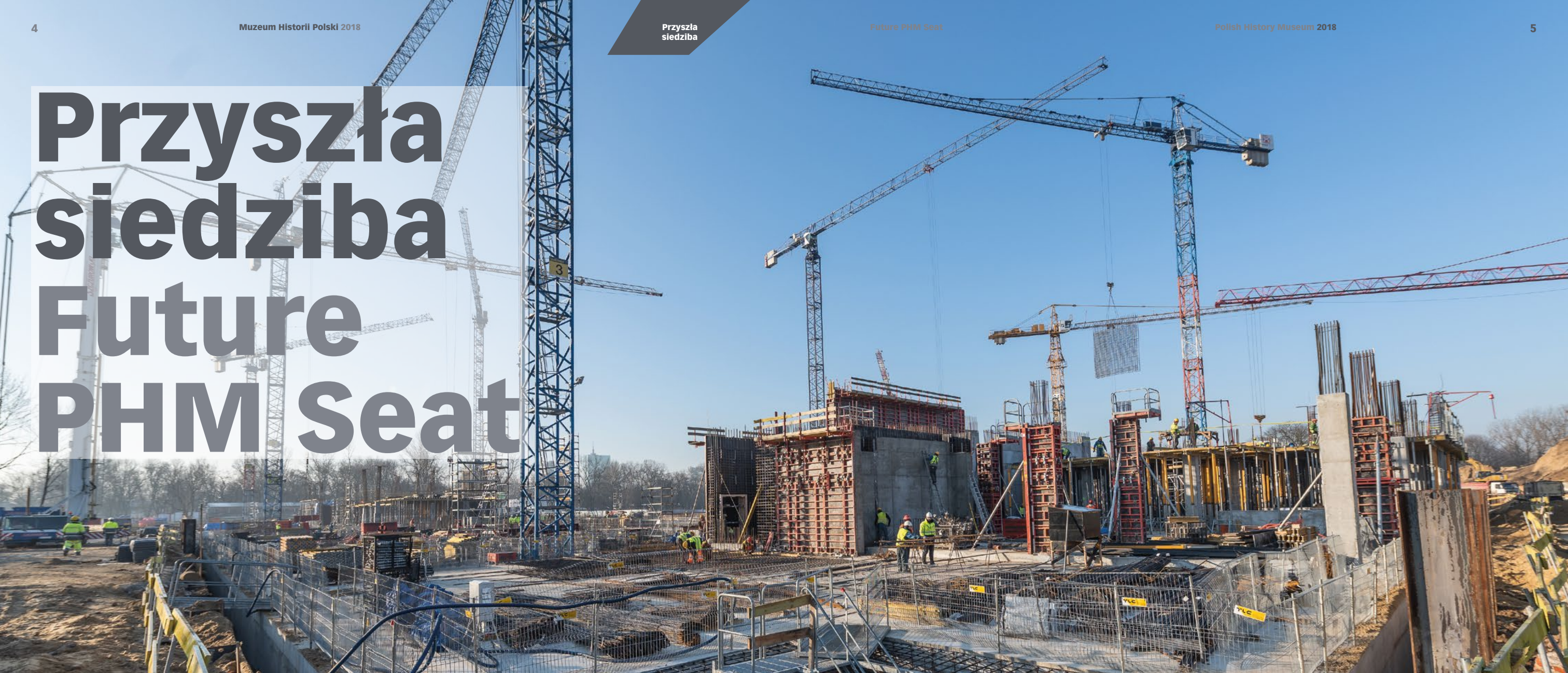
In 2018, despite extensive work related to the investment project, we did not neglect other exhibition, educational, publishing or promotional activities. Just as in previous years, we have included the details of our activities in this annual report, which I wholeheartedly encourage you to read.

Robert Kostro

Dyrektor Muzeum Historii Polski

Director of the Polish History Museum

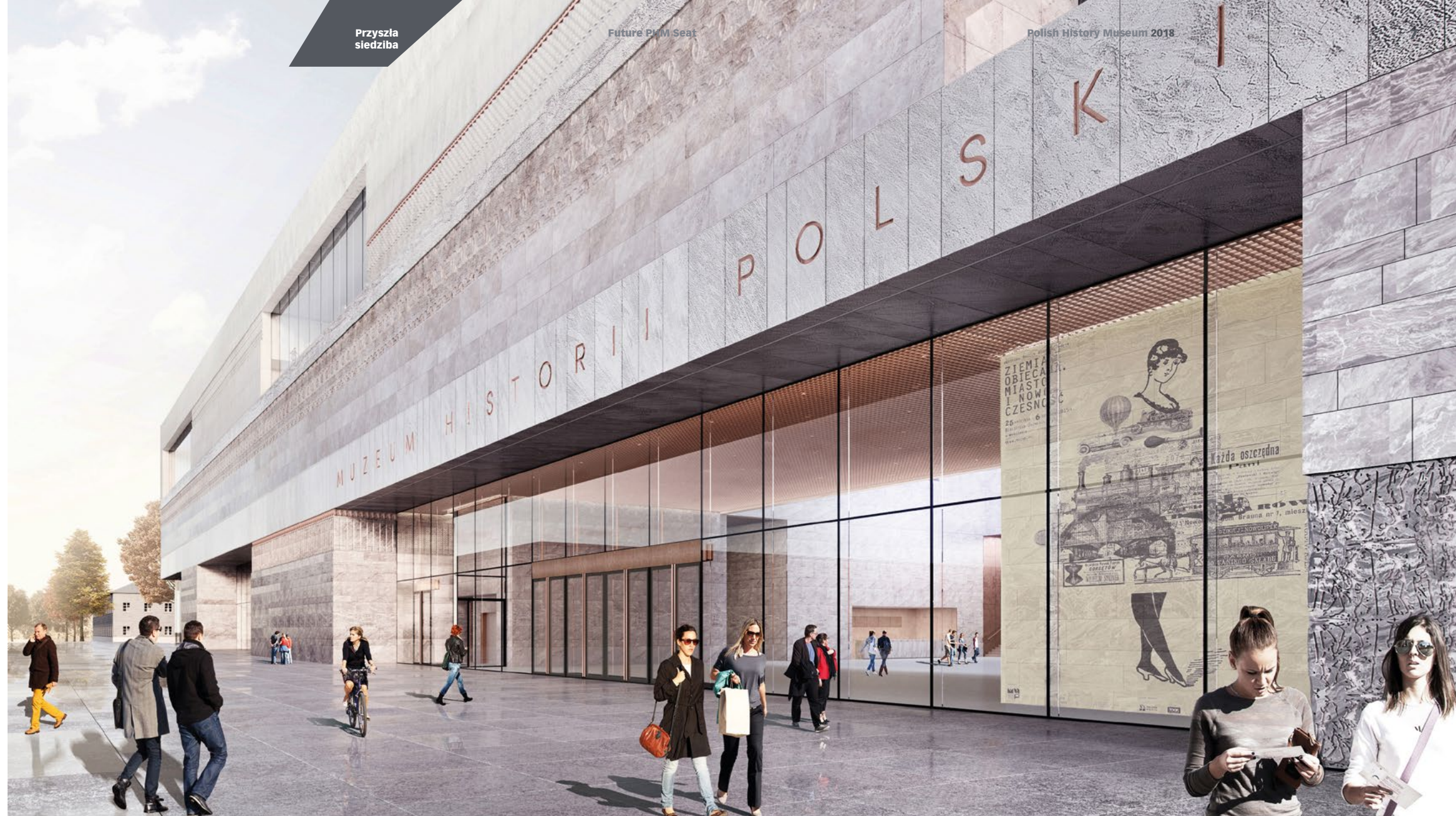
Przyszła siedziba Future PHM Seat

W 2018 roku nastąpiły przełomowe momenty związane z budową siedziby Muzeum Historii Polski:

- **15 maja** rozstrzygnięto przetarg na wykonanie robót budowlanych związanych z budową Muzeum Historii Polski w Warszawie, generalnym wykonawcą została firma Budimex SA;
- **30 maja** w Pałacu Rzeczypospolitej w Warszawie została podpisana umowa pomiędzy przedsiębiorstwem Budimex SA a Muzeum Historii Polski na budowę stałej siedziby MHP. W wydarzeniu uczestniczyli między innymi wicepremier, minister kultury prof. Piotr Gliński, wiceminister kultury Jarosław Sellin oraz wiceszef MON Wojciech Skurkiewicz;
- **6 lipca** na terenie Cytadeli Warszawskiej symbolicznym „wbiciem pierwszej łopaty” rozpoczęto budowę stałej siedziby Muzeum Historii Polski. W wydarzeniu uczestniczyli między innymi wicepremier, minister kultury prof. Piotr Gliński, wiceminister kultury Jarosław Sellin, wojewoda mazowiecki Zdzisław Sipiera oraz przedstawiciel generalnego wykonawcy, prezes zarządu Budimex SA Dariusz Blocher;
- **11 października** wmurowano kamień węgielny pod budowę Muzeum Historii Polski. W uroczystości, podczas której podpisano akt erekcyjny, udział wzięli między innymi premier Mateusz Morawiecki oraz wicepremier, minister kultury prof. Piotr Gliński.

Muzeum Historii Polski będzie mieścić się na terenie Cytadeli Warszawskiej (tzw. Park Niepodległości), gdzie powstaje unikatowy ośrodek muzealny, stanowiący centrum popularyzacji historii i dialogu na temat dziedzictwa narodowego. Znajdują się tam już Muzeum X Pawilonu i Muzeum Katyńskie, a będzie miało swoją nową siedzibę również Muzeum Wojska Polskiego.

Wizualizacja – widok budynku Muzeum Historii Polski od strony placu Gwardii (wejście główne). Projekt: WXCA / Visualisation of the building of the Polish History Museum, from Gwardia Square (main entrance). Design: WXCA

①

① Od lewej: prezes zarządu Budimex SA Dariusz Blocher, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński, dyrektor Muzeum Historii Polski Robert Kostro / Left-right: Chairman of the Board of Budimex SA Dariusz

Blocher, Deputy Prime Minister and Minister of Culture and National Heritage Prof. Piotr Gliński, Director of the Polish History Museum Robert Kostro

②

② Od lewej: sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin, dyrektor Muzeum Historii Polski Robert Kostro, wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński, wojewoda

mazowiecki Zdzisław Sipiera, prezes zarządu Budimex SA Dariusz Blocher / Left-right: Secretary of State at the Ministry of Culture and National Heritage Jarosław Sellin, Director of the Polish History Museum Robert Kostro, Deputy Prime Minister,

Minister of Culture and National Heritage Prof. Piotr Gliński, Voivode of Mazovia Province Zdzisław Sipiera, Chairman of the Board of Budimex SA Dariusz Blocher

The year 2018 saw the following breakthrough events related to the construction of the PHM seat:

- **On 15 May**, Budimex SA was announced the winner (general contractor) of the tender for executing the construction work for the future seat of the PHM;
- **On 30 May**, a contract was signed at the Palace of the Commonwealth in Warsaw between the Budimex SA company and the Polish History Museum for the construction of the PHM's permanent seat. The event's attendees included Deputy PM and Minister of Culture Professor Piotr Gliński, Deputy Minister of Culture Jarosław Sellin, and Deputy Defence Minister Wojciech Skurkiewicz;
- **On 6 July**, a symbolic sod-turning ceremony marking the beginning of the construction of the PHM's permanent seat took place on the grounds of the Warsaw Citadel. The event attendees included Deputy PM and Minister of Culture Professor Piotr Gliński, Deputy Minister of Culture Jarosław Sellin, Voivode of Mazovia, Zdzisław Sipiera and a representative of the general contractor, Dariusz Blocher, Chairman of the Board of Budimex SA;
- **On 11 October**, the cornerstone was laid for the construction of the Polish History Museum. The ceremony featured the signing of the erection act and was attended by such guests as Prime Minister Mateusz Morawiecki and Deputy PM and Minister of Culture Professor Piotr Gliński.

The Museum will be located on the grounds of the Warsaw Citadel ('Independence Park') where a unique museum centre is being developed aimed to popularise the history and dialogue on national heritage. It already comprises the Tenth Pavilion Museum and the Katyń Museum, while the Polish Army Museum is also going to have its new seat there.

Na ponad 30 ha przestrzeni zaplanowano także miejsca rekreacji i wypoczynku. Zaprojektowano dwukondygnacyjny parking podziemny dla samochodów osobowych oraz miejsca postojowe dla autokarów.

Nowe siedziby muzeów będą usytuowane wokół centralnego placu Cytadeli Warszawskiej. Od południa i północy dwa pawilony zajmie Muzeum Wojska Polskiego. Centralnie od wschodu stanie gmach Muzeum Historii Polski z narracyjną ekspozycją stałą, salą wystaw czasowych, centrum edukacyjnym i konferencyjnym, audytorium, salą kino-teatralną, restauracjami, magazynami i pracowniami konserwatorskimi.

Muzeum Historii Polski to jedno z najnowocześniejszych muzeów powstających obecnie w Polsce i Europie. Według wstępnych szacunków będzie odwiedzane przez co najmniej 500 000 gości rocznie. Muzeum stanie się miejscem wielowymiarowego kontaktu z historią Polski, refleksji, a także dyskusji, zdobywania wiedzy, obcowania z kulturą i ośrodkiem życia społecznego.

Podstawowe dane budynku Muzeum Historii Polski:

- powierzchnia: około **44 700 m kw.**, w tym około **8000 m kw.** przeznaczonych będzie na magazyny, pracownie konserwatorskie i pomieszczenia techniczne Muzeum Wojska Polskiego;
- liczba kondygnacji: **4** nadziemne i **2** podziemne;
- liczba podziemnych miejsc parkingowych: **322**;
- powierzchnia wystawy stałej: **7000 m kw.**;
- powierzchnia wystaw czasowych: **1500 m kw.**;
- audytorium: na około **600 osób**;
- sala kinowa: na około **150 osób**.

The grounds of over 30 hectares will feature a recreation and leisure area. A two-level underground parking lot for passenger cars has been designed, as well as parking places for buses.

The new museum seat will occupy the area around the central square of the Warsaw Citadel. Two Polish Army Museum pavilions will stand on the north and south side, while the Polish History Museum will be located at the centre and feature a permanent narrative exhibition, a temporary exhibition hall, an educational and conference centre, an auditorium, a cinema and theatre hall, as well as restaurants, storerooms and conservation studios.

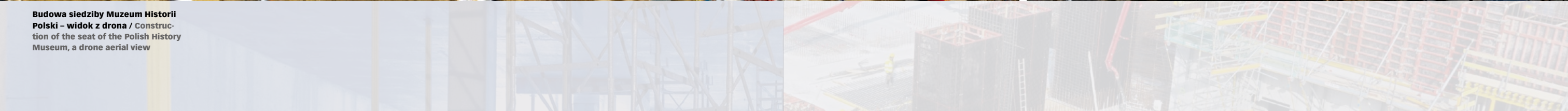
The Polish History Museum is one of the most modern museum facilities under construction in Poland and in Europe. According to preliminary estimates, it is expected to receive at least 500,000 visitors per year. The Museum will become a place for multidimensional contact with Poland's history, reflection as well as discussion, knowledge acquisition, connecting with culture and a centre of social life.

Key parameters of the Polish History Museum building:

- surface area: around **44,700 sq. m**, including approx. **8,000 sq. m** for the storerooms, conservation studios and technical facilities of the Polish Army Museum
- number of aboveground storeys – **4**, underground – **2**
- number of underground parking spaces: **322**
- permanent exhibition area – **7,000 sq. m**
- temporary exhibition area – **1,500 sq. m**
- auditorium capacity: approx. **600 persons**
- cinema capacity: approx. **150 persons**

Budowa siedziby Muzeum Historii Polski – widok z drona / Construction of the seat of the Polish History Museum, a drone aerial view

Wystawa stała Permanent Exhibition

①

②

① Wizualizacja – wystawa stała MHP (galeria Polska Piastów i Jagiellonów). Projekt: WWAA, PLATIGE IMAGE / Visualisation – PHM's permanent exhibition (gallery: Poland of the Piast and Jagiellonian dynasties). Design: WWAA, PLATIGE IMAGE

② Wizualizacja – wystawa stała MHP (galeria Dawna Rzeczpospolita). Projekt: WWAA, PLATIGE IMAGE / Visualisation – PHM's permanent exhibition (gallery: The Old Commonwealth). Design: WWAA, PLATIGE IMAGE

①

① **Wizualizacja – wystawa stała MHP (galeria Niepodległa).** Projekt: **WWAA, PLATIGE IMAGE** / Visualization – PHM's permanent exhibition (gallery: Independent). Design: **WWAA, PLATIGE IMAGE**

At 7,000 square metres in size, the permanent exhibition of the Polish History Museum will be Poland's largest historical exhibition. It is being developed by a team of the PHM's own historians supported by eminent external researchers. Its visual design and multimedia are being prepared by a consortium of the WWAA studio and Platige Image, winner of the PHM's international design competition. The team is being led by Boris Kudlička, Natalia Paszkowska (WWAA) and Marcin Talarek (Platige Image).

The PHM's permanent exhibition will present over 1,000 years of the history of the Polish statehood and nation, with major emphasis placed on the history of freedom.

Another theme present throughout the exhibition is the story of how the Polish identity took shape. We will

②

② **Wizualizacja – wystawa stała MHP (galeria Pod Zaborami).** Projekt: **WWAA, PLATIGE IMAGE** / Visualization – PHM's permanent exhibition (gallery: Partitions). Design: **WWAA, PLATIGE IMAGE**

Kolejny wątek tematyczny prowadzony przez całą ekspozycję to opowieść o kształtowaniu się polskiej tożsamości. Wskażemy rozmaite czynniki, które miały na nią decydujący wpływ, takie jak chrzest i zakorzenienie w cywilizacji zachodniej, unia z Litwą czy oddziaływanie kultury romantycznej.

Trzeci z wątków przewodnich narracji to opowieść o społeczeństwie i cywilizacji. Dzięki niej uzmysłowimy zwiedzającym, jak wyglądało życie codzienne w minionych epokach, oraz wskażemy, jakie procesy zaważyły na przemianach cywilizacyjnych.

Zaprosimy zwiedzających do zapoznania się z wielowątkową, barwną opowieścią o polskiej historii. Do budowy narracji posłużą nam eksponaty – około 3000 muzealiów oraz kilkadziesiąt replik ważnych obiektów historycznych. Ponadto szeroko korzystamy ze scenografii i technik multimedialnych i interaktywnych, projektowanych z myślą o oddaniu atmosfery wydarzeń historycznych oraz umożliwiających wyszukiwanie informacji.

Ścieżka zwiedzania będzie prowadzić przez sześć galerii, w których opowiemy historię kolejnych epok – *Polska Piastów i Jagiellonów* (od początków państwa do 1573 roku), *Dawna Rzeczpospolita* (1573–1795), *Pod zabarami* (1796–1914), *Niepodległa* (1914–1939), *Polska Walcząca* (1939–1945), *Polacy wobec komunizmu* (1945–1990). W każdej galerii zaprojektowano trzy kluczowe ekspozycje tematyczne („dominanty”). To wyjątkowe miejsca wystawy, w których przedstawimy najważniejsze tematy za pomocą efektownych rozwiązań scenograficznych.

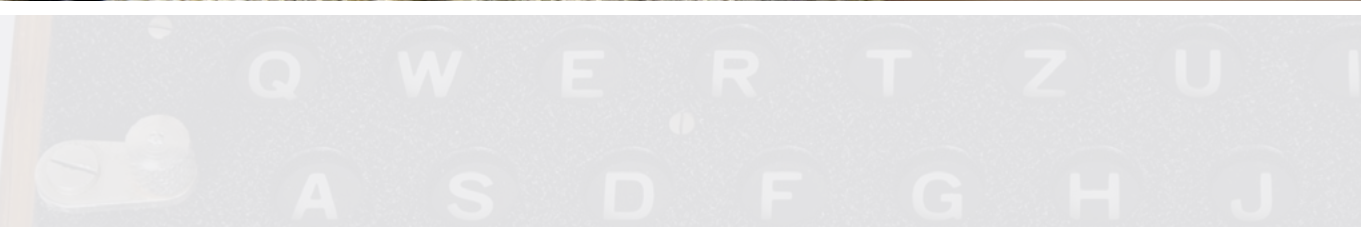
highlight various factors that have exerted the greatest impact on it, such as conversion to Christianity and taking root in western civilisation, the union with Lithuania or the influence of Romantic culture.

The third leading theme of the exhibition narrative is the story of society and the civilisation owing to which the visitor will learn about daily life in past epoch and processes impacting on developmental transformations.

We will invite visitors to embark on a multithreaded and colourful story about Polish history. We will develop the narrative using the following exhibits: around 3,000 museum objects and several dozen replicas of important historical artefacts. Additionally, we will make extensive use of stage settings and multimedia, as well as interactive technologies designed with the aim of reflecting the spirit of historical events and facilitating information finding.

The circuit followed by the visitors will cover six galleries where we will narrate the history of successive epochs: *Poland of the Piast and Jagiellonian Dynasties* (from the beginning of the country's statehood until 1573), *The Old Commonwealth* (1573–1795), *Partitions* (1796–1914), *Independence* (1914–1939), *Fighting Poland* (1939–1945), *The Poles and Communism* (1945–1990). Each gallery will feature three key thematic presentations ('dominants'), unique loci in the exhibition showcasing key themes by means of attractive stage setting solutions.

Zbiory i konserwacja Collection and Conservation

Kolekcja Muzeum Historii Polski

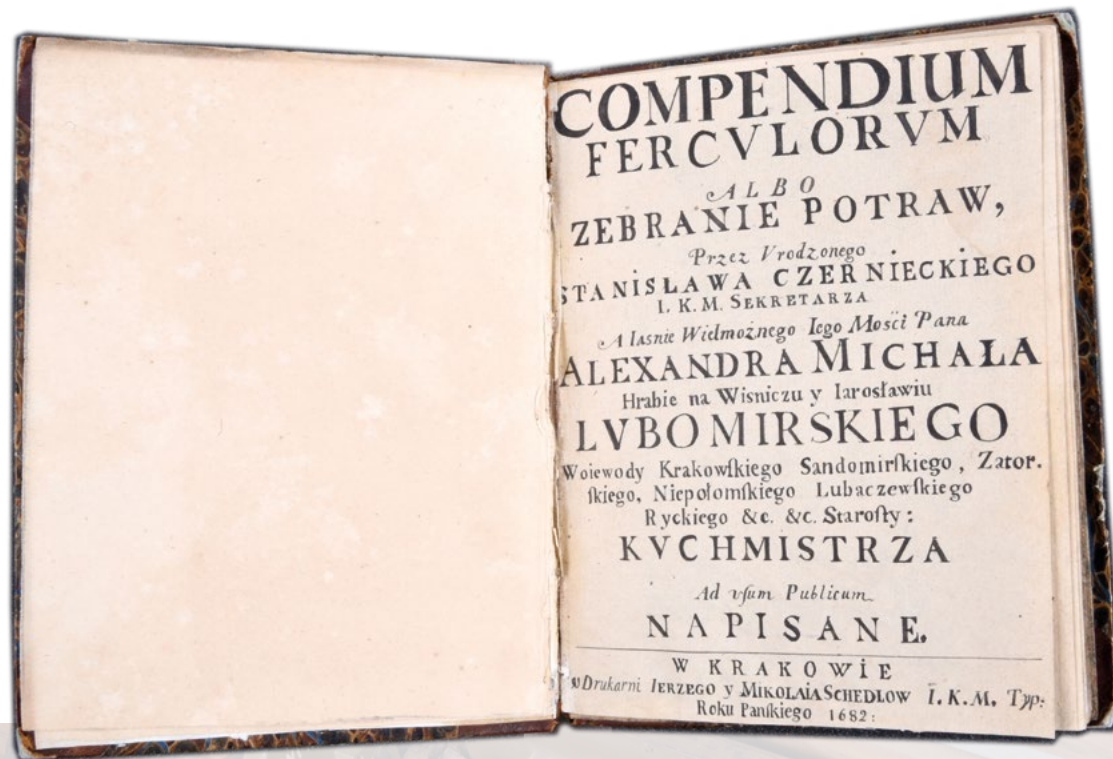
Na koniec 2018 roku w zbiorach MHP znajdowało się 38 715 obiektów (29 803 numery inwentarzowe). W 2018 roku wpisano 6510 pozycji inwentarzowych (9122 sztuk; na tę liczbę składa się: 1966 darowizn, 868 przekazów od innych instytucji oraz 6288 zakupów).

Pozyskiwanie obiektów odbywa się wielotorowo – poprzez darowizny, przekazy od innych instytucji oraz zakupy. Muzeum przyjmuje również depozyty. Obiekty są pozyskiwane przede wszystkim pod kątem potrzeb scenariuszowych przygotowywanej wystawy stałej, wystaw czasowych organizowanych cyklicznie przez MHP, a także z myślą o rozbudowie kolekcji muzealnej. Muzeum stawia sobie za cel gromadzenie najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla polskiej historii wytworów kultury materialnej oraz niematerialnej (historia mówiona). Każdy nowy nabytek zostaje wprowadzony do inwentarza muzealnego; po opracowaniu merytorycznym i konserwatorskim wykonuje się dokumentację wizualną. Muzeum Historii Polski zainicjowało tworzenie kolekcji wraz z rozpoczęciem

PHM Collection

As of the end of 2018, there was a total of 38,715 items (29,803 inventory entries) at the Polish History Museum. In 2018, 6,510 inventory entries were added to the collection (9,122 items comprising 1,966 donations, 868 items handed over by other institutions and 6,288 purchases).

Museum inventory items are collected in several different ways: they can be purchased, donated or obtained from external institutions. The Museum also accepts deposits. Items are collected mainly to suit the needs of the scenarios prepared for the permanent exhibition and temporary

① *Compendium ferculorum* [...].
Wydrukowany w Krakowie w 1682 r.
egzemplarz dzieła uważanego za
pierwszą polską książkę kucharską

Compendium ferculorum [...].
Printed in Kraków in 1682, a copy of
the work considered to be the first
Polish cookery book (MHP-ARS 64)

② Puchar za grę fair play w konspiracyjnym turnieju piłkarskim rozegranym w Krakowie podczas okupacji niemieckiej w 1940 r. / A fair play cup awarded in a clandestine soccer tournament held in

Kraków during the German occupation in 1940 (MHP-RV 1455)

③ Drewniana podkładka pod notatnik w stylu art déco, nawiązująca do stylu zakopiańskiego, z geometrycznym wzorem /

A wooden Art-Deco notebook pad referring to the Zakopane style, with a geometric pattern (MHP-SZZ 40)

swojej działalności w 2006 roku. W zbiorach znajdują się obiekty różnorodne i pochodzące ze wszystkich epok. Najstarsze muzealia pochodzą ze średniowiecza, najnowsze zaś dokumentują czasy współczesne. Muzeum posiada w swojej kolekcji między innymi: pamiątki historyczne, wyroby rzemieślnicze, dzieła sztuki, fotografie, mapy, obiekty felerystyczne, weksylia, militaria, zabytki archeologiczne, dokumenty życia społecznego oraz archiwalia.

includes various items originating from all historical periods. The oldest artefacts date back to the Middle Ages, while the most recent document the present. Among other items, the Museum possesses historical keepsakes, arts and crafts items, photographs, maps, medals and decorations, flags, military artefacts, archaeological artefacts, social life documents and archives.

① Przekazanie przez firmę Orange Polska zakupionego dla MHP radio-nadajnika konspiracyjnego NSP-1 (podczas debaty ekspertów „Przedsiębiorczość, technologie, rozwój: Polsko, 100 lat!”). Od lewej: dyrektor MHP Robert Kostro, prezes Orange Polska Jean-François Fallacher, minister przedsiębiorczości i technologii Jadwiga Emilewicz The Orange

Polska company transferring a clandestine NSP-1 radio transmitter to the PHM purchased for the Museum (during the expert debate 'Entrepreneurship, Technologies, Development: Happy Birthday Poland!'). Left-right: PHM Director Robert Kostro, President of Orange Polska Jean-François Fallacher, Minister of Entrepreneurship and Technology Jadwiga Emilewicz

② Konspiracyjny nadajnik NSP-1 polskiej konstrukcji, wyprodukowany w Warszawie na przełomie 1942 i 1943 r. / A Polish-constructed clandestine NSP-1 transmitter made in Warsaw at the turn of 1942 and 1943 (MHP-RT 237)

③ Od lewej: prezes zarządu Prescient Satyen Patel, dyrektor MHP Robert Kostro / Left-right: Chairman

of the Board of Prescient Satyen Patel, PHM Director Robert Kostro
④ Elektromechaniczna maszyna szyfrująca Enigma I z początku lat 30. XX w. Obiekt zakupiony do kolekcji MHP przez innowacyjną amerykańską firmę technologiczną Prescient / The electromechanical encrypting machine Enigma I of the early 1930s purchased for

the PHM collection by the innovative US technological company Prescient (MHP-RT 235/1-7)

⑤ 24 maja w obecności wicepremiera, ministra kultury i dziedzictwa narodowego Piotra Glińskiego została przekazana do zbiorów Muzeum Historii Polski mapa poglądowa wyprowadzenia wojsk rosyjskich w latach 1992–1993

(MHP-KT 110). Mapę od dyrektora Instytutu Badawczego Dróg i Mostów, prof. dr hab. inż. Leszka Rafalskiego odebrał dyrektor MHP, Robert Kostro / On 24 May, a reconnaissance map depicting the withdrawal of Russian troops from Poland in 1992–1993 (MHP-KT 110) joined the collection of the Polish History Museum in the presence of Deputy Prime Minister and Minister of Culture

and National Heritage Piotr Gliński. PHM Director Robert Kostro received the map from Prof. Leszek Rafalski, PhD, Eng., Director of the Road and Bridge Research Institute (IBDiM)
⑥ Od lewej: dyrektor IBDiM prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski, dyrektor MHP Robert Kostro / Left-right: Director of IBDiM Prof. Leszek Rafalski, PhD, Eng., PHM Director Robert Kostro

Małe Wielkie Historie

Muzeum Historii Polski od maja 2016 roku prowadzi społeczną zbiórkę „Małe Wielkie Historie”. Celem zbiórki jest pozyskanie muzealiów do kolekcji MHP: obiektów o wartości historycznej, a zarazem łączących się z osobistymi losami darczyńców. Część z nich będzie miała szansę trafić w przyszłości na ekspozycje organizowane przez MHP.

Muzeum jest zainteresowane przedmiotami codziennego użytku, fotografiami, pocztówkami, dokumentami, listami i pamiątkami, prasą, a także odznaczeniami, elementami ubioru, umundurowania, uzbrojenia i wyposażenia wojskowego, zabytkowymi urządzeniami oraz wyrobami rzemieślniczymi i artystycznymi świadczącymi o historii Polski i polskiej kulturze materialnej, przemianach społecznych i gospodarczych.

Dotychczas udało się pozyskać około 11 000 obiektów.

Wśród otrzymanych przedmiotów znalazły się między innymi: pamiątki związane z radiostacją Komendy Głównej AK, tzw. Łodzią Podwodną, mundury wojskowe, odznaczenia, rękopisy meldunków sytuacyjnych z okresu Bitwy Warszawskiej, fałszywki banknotów okupacyjnych, wspomnienia i pamiątki związane z losami rodzin podczas II wojny światowej, kolekcja obiektów eksponowanych w Pawilonie Polskim na Wystawie Światowej w Nowym Jorku w latach 1939–1940, dokumenty i przedmioty od osób związanych z opozycją w okresie PRL-u.

Ofiarodawcy, którzy chcieliby przekazać Muzeum Historii Polski swoje pamiątki, mogą zgłaszać się osobiście (MHP, ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warszawa), telefonicznie (22 211 90 29, 22 211 90 48) bądź e-mailowo (pamiatki@muzhp.pl).

① Maszyna do szycia Singer, model 66K2, o napędzie nożnym, z kompletem akcesoriów i dowodem zakupu z dnia 4 października 1922 r. Dar Joanny Świderskiej / A Singer sewing machine, model 66K2, with a foot drive, a set of accessories and

proof of purchase – dated 4 October 1922. Donated by Joanna Świderska (MHP-RT 227)

② Pomander – fragment ażurowego mosiężnego pojemnika na pachnidła, Polska XVI–XVII w. Obiekt odnaleziony w trakcie prac archeologicznych

Little Big Histories

Since May 2016, the Polish History Museum has run a public memorabilia donation campaign called ‘Little Big Histories’. Its aim is to expand the Museum’s collection to include objects of historical value that are linked to the personal stories of the donors. Some of the objects have a chance to become part of the exhibitions organised by the Museum.

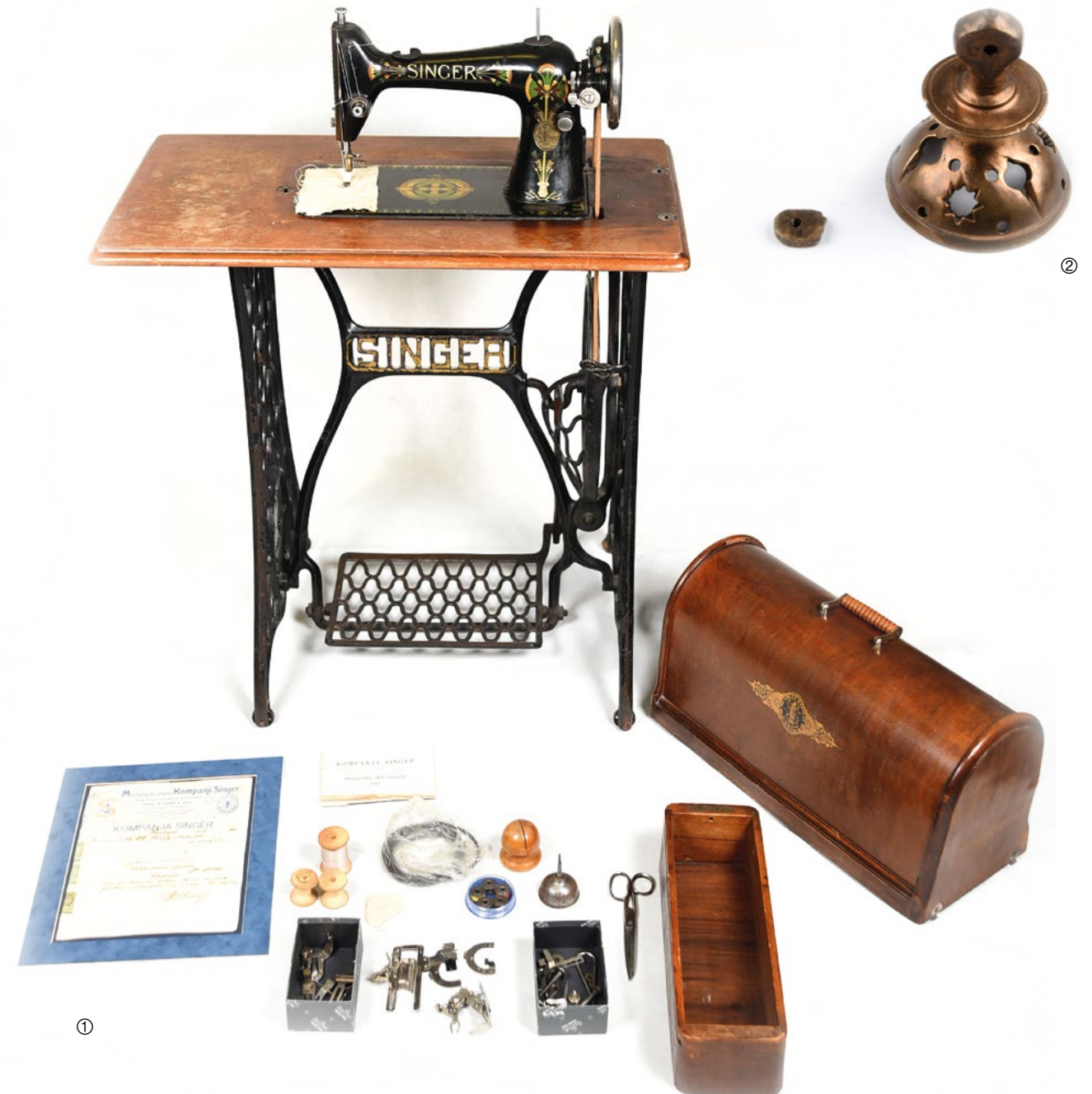
The Museum is interested in everyday objects, photographs, postcards, documents, letters and diaries, newspapers, medals, clothing, uniforms, armaments and military equipment, historical devices, as well as arts and crafts objects bearing witness to the history of Poland, Polish material culture, and socio-economic changes.

About 11,000 objects have been collected so far. These include artefacts such as souvenirs related to the radio station of the Home Army Headquarters (the so-called Submarine), military uniforms, medals, handwritten situation reports from the Battle of Warsaw, counterfeit banknotes from the occupation period, memoirs and keepsakes related to family histories during the Second World War, a collection of objects exhibited at the Polish Pavilion of the 1939–40 New York World’s Fair, as well as documents and objects handed over by people involved in the opposition to the government of the Polish People’s Republic.

Anyone who would like to donate their memorabilia to the Polish History Museum may do so in person (PHM, ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warszawa) or contact us by phone (22 211 90 29, 22 211 90 48) or e-mail (pamiatki@muzhp.pl).

w krypcie nieistniejącego obecnie kościoła w Płonkowie na Kujawach / Pomander – a piece of an openwork brass perfume container, Poland, 16th–17th century. The object was found during archaeological works in the crypt of a now non-existent

church in Płonkowie, in the region of Kuyavia (MHP-ArchM 127)

①

②

②

①

③

① Buty myśliwego wykonane przez Spółdzielnię Szewców w Dawigródku, lata 30. XX w. Darczyńca: Maria Starczewska-Lambasa / Hunting boots made by the Shoe and Boot-makers' Cooperative of Dawigródek,

1930s. Donor: Maria Starczewska-Lambasa (MHP-RTK 465/1-8)
② Miedziana broszka, lata 30. XX w. Darczyńca: Maria Starczewska-Lambasa / A copper brooch, the 1930s. Donor: Maria Starczewska-Lambasa (MHP-RTK 464/02)

③ Pudełko na ser z Huculszczyzny, lata 30. XX w., ozdoby mosiężne z Huculszczyzny, lata 30. XX w. Darczyńca: Maria Starczewska-Lambasa / A cheese box from the Hutsul region, the 1930s; and brass ornaments from the Hutsul region, 1930s. Donor:

Maria Starczewska-Lambasa (MHP-RV 1298/1-2)

④

⑤

④ Darczyńca Maria Starczewska-Lambasa / Donor Maria Starczewska-Lambasa
⑤ Lornetka polowa 8x40 w oryginalnym futerale, produkcji Polskich Zakładów Optycznych

SA, lata 30. XX w. Darczyńca: Maria Starczewska-Lambasa / 8x40 field binoculars in their original case, made by Polskie Zakłady Optyczne SA, 1930s. Donor: Maria Starczewska-Lambasa (MHP-RT 185/1-2)

①

②

Zakupy

W 2018 roku kolekcja Muzeum wzbogaciła się między innymi o XVIII-wieczny naszyjnik z almandynami i perłami, *Compendium ferculorum* Stanisława Czernieckiego, uznawane za pierwszą znaną polską książkę kucharską, nowożytną zbroję husarską, popiersie Klementyny Hoffmanowej autorstwa Jakuba Tatarkiewicza, ażurową balsaminkę wieżyczkową wyprodukowaną przez warszawską firmę Teodor Werner i S-ka, nadajnik konspiracyjny NSP oraz polski wykrywacz min, oba z okresu II wojny światowej, puchar za grę *fair play* w konspiracyjnym turnieju piłkarskim w Krakowie w czasie okupacji niemieckiej oraz samochód Fiat 125p z lat 70. XX wieku w kolorze *bahama yellow*.

Purchases

In 2018, the Museum's collection obtained, among others, an 18th-century necklace decorated with almandines and pearls, the *Compendium ferculorum* by Stanisław Czerniecki believed to be the first Polish cookery book, a modern hussar suit of armour, the bust of Klementyna Hoffmanowa by Jakub Tatarkiewicz, an open-work tower spice box produced by the Warsaw company Teodor Werner & Co., an NSP clandestine transmitter and a Polish mine detector, both from the period of the Second World War, a fair play cup won in a football tournament in Kraków during the German occupation and a Bahama yellow Fiat 125p from the 1970s.

① Czarnoprowchowy pistolet z zamkiem skałkowym, sygnowany „SEGALAS LONDON”, wyprodukowany najprawdopodobniej w latach 1760–1785 w nieznanym zakładzie rusznikarskim w rejonie Liège. W Polsce rozpoznawalność

marki SEGALAS potwierdzona została w poemacie *Pan Tadeusz*, w księdze IV *Dyplomatyka i lowy* / A black-powder flintlock pistol, signed 'SEGALAS LONDON', most likely made in 1760–1785 at an unknown gunsmith's studio in the region of

Liège. In Poland the recognisability of the SEGALAS trademark was confirmed in the epic poem *Pan Tadeusz*, in Book IV *Diplomacy and the chase* (MHP-MIL 184)

② Cukiernica w stylu secesyjnym, skrzynkowa, zdobiona motywem

roślinnym. Wyprodukowana przez warszawską firmę Fraget ok. 1900 r. / A box-like art-nouveau sugar bowl with a decorative plant motif made by Warsaw-based firm Fraget ca. 1900 (MHP-Szz 28)

③

Konserwacja

Pracownia Konserwacji Zbiorów w Muzeum Historii Polski działa od 2017 roku. Wykwalifikowani konserwatorzy – ze specjalnością w zakresie konserwacji tkanin, papieru oraz metalu i ceramiki – sprawują opiekę nad muzealiami, monitorują warunki panujące w pomieszczeniach magazynowych oraz dodatkowo dwa razy w roku wykonują badania skażenia mikrobiologicznego powietrza.

W 2018 roku zakonserwowano 179 obiektów, a zabiegom prewencyjnym, takim jak dezynfekcja czy powierzchniowe oczyszczanie, poddano 395 muzealiów. W działaniach konserwatorskich skupiono się przede wszystkim na obiektach, które zostały wytypowane na wystawę stałą. Zakonserwowano 70 procent wszystkich ubiorów, obrazy olejne, część XIX-wiecznego zbioru metalowych wyrobów galanterii użytkowej i artystycznej oraz część kolekcji mebli.

Warta osobnej wzmianki jest konserwacja portretu Jana Głębockiego, która odkryła w pierwotnej warstwie inny, wcześniejszy, portret.

③ *Konstytucje sejmu walnego...*; zabytkowy kodeks, starodruk XVIII w., papier czerpany i farba drukarska; pierwsza karta *recto* przed konserwacją i po niej / *Constitutions of the General Sejm...*; a historical codex, old print, 18th century,

handmade paper and printing paint; the first sheet *recto* before and after conservation (MHP-ARS 40)

④ Czepek dziecięcy z XVIII w. z błękitnego jedwabiu z białym motywem kwiatowym i złotą koronką. Obiekt przed konserwacją i po niej /

④

Conservation

The Conservation Laboratory at the Polish History Museum was established in 2017. Our qualified conservators – who specialise in the conservation of fabrics, paper, metal and ceramics – care for the collection, monitor conditions in storage areas and, twice a year, test the air for microbiological contamination.

In 2018, they conserved 179 objects, and 395 artefacts being subjected to preventive treatment, such as disinfection and surface cleaning. Conservation work has focused mainly on the objects selected for the permanent exhibition. It covered 70 per cent of all clothing, oil paintings, part of the 19th-century collection of metal haberdashery objects of everyday use and artistic value, and some of the furniture exhibits.

Special mention needs to be made of the efforts undertaken to conserve a portrait of Jan Głębocki, which revealed an earlier portrait beneath a visible coat of paint.

An 18th-century child's cape of light-blue velvet with a white floral motif and golden lace before and after conservation (MHP-RTK 331)

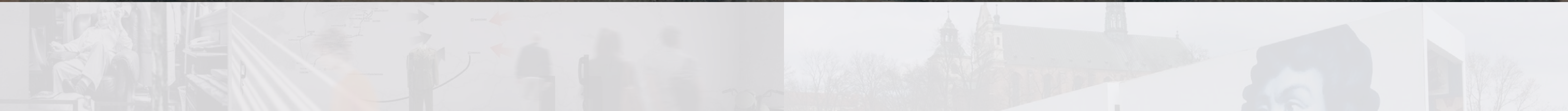
Odrodzenie ciała

Organizacje sportowe, turystyczne i opiekuńcze w służbie Niepodległej

Wystawy Exhibitions

Kobiety podczas ćwiczeń gimnastycznych nad morzem (1901 - 1930)
Biblioteka Narodowa - Polona

Współpraca przy tworzeniu wystawy stałej Muzeum-Memoriału Generała Maczka w Bredzie

25 października w Warszawie podpisano porozumienie o współpracy między Muzeum Historii Polski a Muzeum Generała Maczka w Bredzie, dotyczące stworzenia części wystawy w nowo wznoszonym budynku Muzeum Generała Maczka. Powstanie ściana multimedialna, na której zostaną zaprezentowane dzieje 1. Polskiej Dywizji Pancerniej oraz losy generała Maczka i jego żołnierzy.

Muzeum Historii Polski w 2018 roku rozpoczęło także prace nad wystawą plenerową „General Stanisław Maczek i jego żołnierze”, która będzie prezentowana w Polsce i za granicą w 2019 roku w ramach obchodów 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej, 75. rocznicy bitwy pod Falaise

① Od lewej: dyrektor MHP Robert Kostro, prezes Fundacji Breda-Polen 1939-1945 Frans Ruczynski podpisują porozumienie o współpracy / Left-right: Director of the Polish History Museum Robert Kostro and President

of the Breda-Polen 1939-1945 Foundation Frans Ruczynski signing a cooperation agreement
② General Stanisław Maczek, 1944 r. / General Stanisław Maczek, 1944

i wyzwolenia holenderskiej Bredy. Ekspozycji przygotowanej w formie mobilnego pawilonu wystawienniczego będą towarzyszyć katalog, publikacja popularnonaukowa, film dokumentalny, film animowany, a także wystawa na międzynarodowej platformie Google Arts & Culture. Zwierczeniem projektu będzie międzynarodowa konferencja naukowa.

Projekt finansowany jest ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Cooperation in setting up a permanent exhibition at the General Maczek Museum and Memorial in Breda

On 25 October, a cooperation agreement was signed in Warsaw between the Polish History Museum and the General Maczek Museum in Breda to establish part of the exhibition in the newly constructed building of the General Maczek Museum. A multimedia wall panel will be set up to display the history of the Polish First Armoured Division, as well as the story of General Maczek and his soldiers.

In 2018, the Polish History Museum also began preparing an open-air exhibition titled 'General Maczek and His Soldiers', to be presented in Poland and abroad in 2019 as part of the events commemorating the 80th anniversary of the outbreak of the Second World War and the 75th anniversary of the Battle of Falaise and liberation of Breda. Prepared in the form of a mobile pavilion, the exhibition will be accompanied by a catalogue, a general-interest publication, a documentary and an animated film as well as an exhibition on the Google Arts & Culture international platform. To complete the project, the Museum will hold an international scientific conference. This project is financed by the Ministry of Culture and National Heritage.

Gusen. Granit i śmierć, pamięć i zapomnienie

Muzeum Historii Polski we współpracy z Fundacją Polsko-Niemieckie Pojednanie przygotowało wystawę o Gusen, największym niemieckim nazistowskim obozie systemu KL Mauthausen-Gusen, utworzonym na terenie Austrii. Był to jeden z obozów koncentracyjnych stworzonych przez III Rzeszę i miejsce zagłady kilkudziesięciu tysięcy przedstawicieli polskiej inteligencji oraz duchowieństwa. Pomimo tych przerażających statystyk historia obozu nie jest dobrze znana. Celem wystawy było przybliżenie dziejów obozu polskiemu i zagranicznemu odbiorcy oraz zwrócenie uwagi na postępującą degradację i celowe niszczenie obozowej infrastruktury.

Wystawa powstała w ramach szerszego projektu, realizowanego przez Muzeum Historii Polski z inicjatywy podsekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Magdaleny Gawin, mającego na celu przywrócenie pamięci o KL Gusen jako miejscu martyrologii polskiej inteligencji.

W 2018 roku wystawa była pokazywana w Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskiej w Michniowie (do 30 stycznia) oraz w Muzeum Martyrologii Wielkopolan Fort VII w Poznaniu (1 lutego – 9 maja).

Kobiety Niepodległości

„Kobiety Niepodległości” to wystawa planszowa przygotowana przez Muzeum Historii Polski z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niezależnego bytu państwowego.

Celem wystawy było ukazanie udziału kobiet w walce o niepodległość Polski w dobie zaborów i powiązanie tej problematyki z szeroko rozumianą emancypacją kobiet na ziemiach polskich, a także nakreślenie roli kobiet w okresie I i II wojny światowej, latach międzywojennych oraz działaniach opozycji demokratycznej w czasach PRL-u.

Gusen: Granite and Death, Memory and Oblivion

The Polish History Museum cooperated with the 'Polish-German Reconciliation' Foundation to prepare an exhibition about Gusen, the largest Nazi German camp in the KL Mauthausen-Gusen complex built in Austria. One of the many concentration camps set up by the Third Reich, Gusen was a place where thousands of Polish intelligentsia and clergy died. In spite of these horrifying statistics, the camp's history is not well known. The aim of the exhibition was to familiarise Polish and foreign visitors with the history of the camp, as well as to draw attention to the gradual degradation and intentional destruction of the camp infrastructure.

The exhibition was created as part of a larger project carried out by the Polish History Museum on the initiative of Magdalena Gawin, Undersecretary of State at the Ministry of Culture and National Heritage, to restore the memory of KL Gusen as a place of martyrdom of the Polish intelligentsia.

In 2018, the exhibition was put on display at the Museum of Polish Countryside Martyrdom in Michniów (until 30 January) and the Museum for Wielkopolska Martyrs – Fort VII in Poznań (from 1 February to 9 May).

Women of Independence

'Women of Independence' is a panel exhibition prepared by the Polish History Museum on the occasion of the centenary of the restoration of Polish independence.

The aim of the exhibition is to show the contribution of women to the struggle for Polish independence during the time of the partitions, and to link this theme with the broadly defined movement of women's emancipation in Poland. Visitors also learn about the role of women in the First and Second World Wars, the interwar period, and the democratic opposition to the Polish People's Republic.

Opowieść o aktywności i sukcesach Polek stała się jednocześnie pretekstem do zapoznania odbiorcy z historią Polski od upadku Rzeczypospolitej w końcu XVIII wieku aż po powstanie „Solidarności” i zmierzch rządów komunistycznych. Wystawa prezentuje sylwetki kilkudziesięciu kobiet, które odegrały ważną rolę w historii tworzenia się polskiego narodu i polskiej tożsamości. Działając w różnych dziedzinach – w polityce, nauce, edukacji, kulturze, gospodarce i wojskowości – zmieniały losy lokalnych wspólnot i całego społeczeństwa.

Wystawie skierowanej do odbiorcy z zagranicy towarzyszyła prezentacja multimedialna. W 2018 roku ekspozycja była pokazywana za pośrednictwem polskich placówek dyplomatycznych i instytutów kultury w Armenii (Erywań), w Belgii (Bruksela, kwatery główna NATO), na Białorusi (Mińsk), w Bułgarii (Sofia), w Chinach (Kanton), na Cyprze (Nikozja), w Czechach (Praga i Czeski Cieszyń), w Irlandii (Cork), na Łotwie (Ryga), w Norwegii (Oslo), Nowej Zelandii (Wellington), Portugalii (Lizbona), na Tajwanie (Keelung), na Ukrainie (Kijów), w USA (Chicago), na Węgrzech (Budapeszt) i w Wielkiej Brytanii (Londyn, Aberdeen). Projekt zrealizowany został na zlecenie i ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

At the same time, the story of the activities and successes of Polish women offers an opportunity to familiarise visitors with the history of Poland from its downfall at the end of the 18th century to the founding of 'Solidarity' and the decline of communism. The exhibition presents the profiles of several dozen women who played a major role in the emergence of Polish statehood and identity. Active in various fields – politics, science, education, culture, economy, and military – they changed the fate of local communities and society at large.

The exhibition is addressed to foreign audiences and accompanied by a multimedia presentation. In 2018, it was shown through the agency of Polish diplomatic outposts and cultural institutes in Armenia (Yerevan), Belgium (Brussels, NATO headquarters), Belarus (Minsk), Bulgaria (Sofia), China (Canton), Cyprus (Nicosia), the Czech Republic (Prague and Český Těšín), Hungary (Budapest), Ireland (Cork), Latvia (Riga), Norway (Oslo), New Zealand (Wellington), Portugal (Lisbon), Taiwan (Keelung), UK (London, Aberdeen), Ukraine (Kiev), USA (Chicago). The project was commissioned and financed by the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland.

KOBIETY NIEPODLEGŁOŚCI
AS MULHERES DA INDEPENDÊNCIA

CONVITE

O Grupo Parlamentar de Amizade Portugal-Polónia e o Embaixador da República da Polónia, Jacek Junosza Kisielewski, têm a honra de convidar V. Ex.ª para a inauguração da exposição **AS MULHERES DA INDEPENDÊNCIA** a ter lugar no dia 31 de janeiro, às 11h30, no Andar Nobre do Palácio de São Bento.

RSPF 21 391 9226 | 213 919 495 | parlamento.protocolo@ar.parlamento.pt
Agredesc-se a apresentação deste convite.

ASSEMBLEIA DA REPÚBLICA
Grupa Parlamentar de Amizade Portugal-Polónia

Jan Karski. Człowiek wolności

Ekspozycja, przygotowana w 2012 roku, ilustruje życie i dorobek legendarnego emisariusza. Wystawa od lat cieszy się niezmiennym zainteresowaniem i jest prezentowana w różnych miejscach na świecie. Przedstawia zdjęcia, dokumenty oraz opis życia i działalności Karskiego, który jako naoczny świadek informował aliantów o eksterminacji Żydów przez hitlerowskie Niemcy.

W 2018 roku wystawę można było zobaczyć między innymi w amerykańskim Chandler (11–12 stycznia), kanadyjskim Montreal Holocaust Museum (6 czerwca – 17 sierpnia), a także w Bazylice Archikatedralnej św. Stanisława Kostki w Łodzi (8–30 czerwca).

The World Knew: Jan Karski's Mission for Humanity

Prepared in 2012, the exhibition presents the life and achievements of the legendary envoy. For years, it has enjoyed unflagging popularity and has been presented in different locations all over the world. It consists of photographs, documents and descriptions of the life and activities of Jan Karski, a man who passed on to the Allies his eyewitness account of the extermination of Jews carried out by Nazi Germany.

In 2018, the exhibition could be visited in Chandler, USA (11–12 January), Montreal Holocaust Museum, Canada (6 June–17 August) and the Metropolitan Cathedral of St Stanislaus Kostka in Łódź (8–30 June).

Wielka Wojna Polaków 1914–1918

Głównym tematem wystawy plenerowej przygotowanej przez MHP w 2014 roku z okazji 100. rocznicy wybuchu I wojny światowej była służba Polaków w szeregach obcych armii oraz w legionach. Dodatkowy akcent położono na życie codzienne na ziemiach polskich w okresie ówczesnej zawieruchy wojennej. Zwiedzający mogli zobaczyć unikatowe zdjęcia z czasów wojny, przegląd doniesień prasowych, ikonografię oraz wybrane fragmenty z pamiętników i dzienników osób biorących udział w walkach na różnych frontach, a także ludzi starających się prowadzić normalne życie, między innymi Pawła Hulki-Laskowskiego, Marii Dąbrowskiej, Michała Kryspina Pawlikowskiego, Laury Turczynowicz i Ferdynanda Goetla. Na wystawie zaprezentowano również pocztówki, grafiki i plakaty propagandowe poświęcone losom ludności polskiej oraz odzyskaniu niepodległości, znajdujące się w zbiorach Muzeum Historii Polski.

W 2018 roku wystawa gościła w: Kielcach (5–27 kwietnia), Bodzentynie (28 kwietnia – 14 maja), Sandomierzu (15–29 maja), Koprzywnicy (31 maja – 18 czerwca) i Oleśnicy (26 czerwca – 31 lipca).

Poles in the Great War 1914–1918

The key focus of the open-air exhibition prepared by the Museum in 2014 to mark the centenary of the outbreak of the First World War was the military service of Poles in the ranks of foreign armies and legions. In addition, emphasis was placed on everyday life in Poland during the period of wartime turmoil. Visitors could view unique wartime photographs, peruse press articles and iconography, and read selected excerpts from memoirs and diaries of people who fought on different fronts as well as of others who attempted to carry on with normal civilian life, such as Paweł Hulka-Laskowski, Maria Dąbrowska, Michał Kryspin Pawlikowski, Laura Turczynowicz and Ferdynand Goetel. Also featured in the exhibition were postcards, graphics, and propaganda posters from the collections of the Polish History Museum, focusing on the fate of the Polish population and the regaining of independence.

In 2018, the exhibition was staged in: Kielce (5–27 April), Bodzentyn (28 April – 14 May), Sandomierz (15–29 May), Koprzywnica (31 May – 18 June) and Oleśnica (26 June – 31 July).

W 526 dni dookoła Polski

Wystawa planszowa przygotowana w 2011 roku przypominała pieszy rajd Kazimierza Palucha wzdłuż granic II Rzeczypospolitej w 10. rocznicę odzyskania niepodległości. Dzięki dokumentacji zebranej przez podróżnika możliwa była rekonstrukcja przebiegu wyprawy, jej charakteru i zdarzeń jej towarzyszących. Ekspozycja przedstawiała też bilans rozwoju państwa polskiego w latach 1918–1928, a ponadto ukazywała sposoby obchodzenia Święta Niepodległości przez rozmaite instytucje, stowarzyszenia oraz przez poszczególnych obywateli. W 2018 roku wystawa była pokazywana w Muzeum Dulag 121 w Pruszkowie (10 maja – 19 czerwca).

Tadeusz Kościuszko – Człowiek Idei

Z okazji 200. rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki Muzeum Historii Polski przygotowało w 2017 roku wystawę „Tadeusz Kościuszko – Człowiek Idei”.

W ramach instalacji plenerowej ikonografia, cytaty i teksty informacyjne korespondowały ze współczesnymi rozwiązaniami graficznymi i technicznymi. Widzowie oglądali na multimedialnych ekranach animacje komputerowe bitew z udziałem Tadeusza Kościuszki, jego wizerunki będące dziełem artystów z XVIII i XIX wieku oraz fragmenty filmu fabularnego o Kościuszcze z 1938 roku.

Wizualnym znakiem rozpoznawczym wystawy była ponadtrzymetrowa rzeźba wyobrażająca głowę Naczelnika. W symboliczny sposób nawiązywała zarówno do antycznych bohaterów, jak i do głów prezydentów USA wykutych w masywie Mount Rushmore.

Wystawa „Tadeusz Kościuszko – Człowiek Idei” jest również dostępna w wersji internetowej na platformie Google Arts & Culture (www.wystawy.muzhp.pl).

Ekspozycję w 2018 roku można było oglądać w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu (6 kwietnia – 11 listopada).

Around Poland in 526 Days. How Kazimierz Paluch Celebrated the 10th Anniversary of Poland's Independence

Prepared in 2011, this panel exhibition focused on Kazimierz Paluch's trek on foot along the length of the borders of the Second Polish Republic to mark the 10th anniversary of the nation's independence. Thanks to the documents collected by the traveller, it was possible to reconstruct the itinerary of the trek, its nature, and accompanying events. The exhibition also provided visitors with a view of the Polish state in the years of 1918–1928 and of how the country's independence was celebrated by various institutions, associations and individual citizens. In 2018, the exhibition was displayed at the Dulag 121 Museum in Pruszków (10 May – 19 June).

Tadeusz Kościuszko: A Man of Vision

In 2017, the Polish History Museum prepared the exhibition titled 'Tadeusz Kościuszko: A Man of Vision', in order to mark the 200th anniversary of Kościuszko's death.

This outdoor exhibition combined iconography, quotations and informational texts with modern graphic design and technology. Visitors were able to watch animations of the battles Kościuszko was involved in displayed on multimedia screens, a computer animation presenting the portraits of the Commander-in-Chief painted in the 18th and 19th centuries, as well as fragments of a 1938 feature about Kościuszko.

The exhibition's visual emblem was the sculpture of Tadeusz Kościuszko's head, which was over 3 m tall. It was a symbolic reference to both antique heroes and the heads of the US presidents carved in Mount Rushmore.

The 'Tadeusz Kościuszko: A Man of Vision' exhibition is also available online on the Google Arts & Culture platform (www.wystawy.muzhp.pl).

In 2018, the exhibition was on display at the District Museum in Sandomierz (6 April – 11 November).

Muzycy dla Niepodległej

Z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę Fundacja „Rodzice Szkole” przygotowała w Warszawie wystawę „Muzycy dla Niepodległej”, której partnerem było Muzeum Historii Polski. Ekspozycja prezentowała sylwetki ponad dwudziestu polskich kompozytorów i muzyków, którzy swoją twórczością, a często także działalnością pozaartystyczną, wspierali w okresie zaborów narodowe dążenia do odzyskania niepodległości. Na wystawie – obok znanych postaci – przedstawieni zostali również artyści mniej znani, często zapomniani, mimo że w swojej epoce wnieśli znaczący wkład w kreowanie i umacnianie postaw patriotycznych.

Wystawę można było oglądać przed budynkiem Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (15–27 października).

From Poland with Love

Wystawa zorganizowana przez Miasto st. Warszawa, Fundację im. Ronalda Reagana w Polsce i Dom Spotkań z Historią opowiadała o wdzięczności Polaków za pomoc Stanów Zjednoczonych w odzyskaniu niepodległości w 1918 roku. Wyrazem tej wdzięczności była licząca 111 tomów *Deklaracja Podziwu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych*, którą w 1926 roku podpisało 5,5 mln Polaków (blisko 20 procent ludności kraju). Ekspozycja składała się z czterech wielkoformatowych instalacji na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie oraz prezentacji multimedialnej w Domu Spotkań z Historią.

Wystawę można było oglądać od 18 października 2017 do 14 stycznia 2018 roku oraz od 19 kwietnia do 30 września 2018 roku. Muzeum Historii Polski było partnerem wystawy.

Musicians for Independent Poland

The Rodzice Szkole Foundation prepared the exhibition titled 'Musicians for Independent Poland' displayed in Warsaw on the occasion of the centenary of Poland's independence. The Polish History Museum supported the initiative as its partner. The exhibition presented the profiles of over 20 Polish composers and musicians whose artistic work, and often non-artistic activities, contributed to efforts aimed at regaining independence during the period of partitions. In addition to well-known figures, visitors could also learn about less popular artists who are often forgotten even though, in their time, they played an important role in shaping and strengthening patriotic attitudes.

The exhibition was staged in front of the Warsaw University Library building (15–27 October).

From Poland with Love

Organised by the City of Warsaw, Ronald Reagan Foundation in Poland and the History Meeting House, the exhibition tells the story of Poles' gratitude for the efforts taken by the United States to help Poland regain independence in 1918. As a token of this gratitude, 5.5 million Poles (close to 20 per cent of the Polish population) signed a 111-volume *Declaration of Admiration and Friendship for the United States* in 1926. The exhibition consisted of four large-scale installations at Krakowskie Przedmieście Street in Warsaw, and a multimedia presentation at the History Meeting House.

It was on display from 18 October 2017 to 14 January 2018, as well as from 19 April 30 September 2018. The Polish History Museum was a partner of this exhibition.

Wystawy na platformie Google Arts & Culture

W 2018 roku opublikowano kolejne wystawy internetowe na platformie Google Arts & Culture (www.wystawy.muzhp.pl).

Online exhibitions on Google Arts & Culture

In 2018, the Museum posted yet more online exhibitions on the Google Arts & Culture platform (www.wystawy.muzhp.pl).

Wystawy „Odrodzenie ciała. Organizacje sportowe, turystyczne i opiekuńcze w służbie Niepodległej” oraz „Odrodzenie ducha. Organizacje spółdzielcze, religijne i kobiece w służbie Niepodległej” poświęcone są osobowościom i organizacjom, które ukształtowały nowoczesne spojrzenie na zdrowie i aktywność fizyczną, prezentują także dorobek stowarzyszeń, spółdzielni, związków wyznaniowych i zawodowych w czasie odzyskiwania przez Polskę niepodległości.

The exhibitions titled 'The Physical Rebirth. Sport, Sightseeing and Healthcare Organisations in the Service of Independence' and 'Rebirth of a Mind. Cooperative, Religious and Women's Organisations in the Service of Independence' focus on the people and organisations that shaped the modern approach to health and fitness. They also present the achievements of associations, cooperatives, as well as religious and professional organisations at the time when Poland regained independence.

Projekty edukacyjne Educational Projects

Piastdzieje i Jagiellada

Muzeum Historii Polski kontynuuje realizację sprawdzonych projektów historyczno-teatralnych, których głównym celem jest rozbudzenie zainteresowania historią u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Scenariusze, pisane z myślą o najmłodszych, w przystępny sposób opowiadają dzieje rodów Piastów i Jagiellonów. Każde spotkanie składa się z dwóch części: przedstawienia oraz warsztatów plastycznych.

Spektakle teatralne w ramach cyklu „Jagiellada” i „Piastdzieje” realizuje Teatr Wolandzki.

History of the Piasts and History of the Jagiellonians

The Polish History Museum continues its tried and tested projects combining history and theatre, the key purpose of which is to spark an interest in history in preschool children and pupils in the first years of their primary school education. Written with the youngest recipients in mind, the scenarios tell the history of the Piast and Jagiellonian families in an accessible way. Each meeting is comprised of two parts: theatre play and artistic workshop. The plays are staged by the Wolandzki Theatre.

Jak będziecie głosować
to zostaniecie dalej złączeni
z Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym
i będziecie się wam dobrze wiodło.

Niech żyje wolny Śląsk
skłupnyty ze srodem Państwa

NIEMCY

Gry miejskie i przestrzenne

W ofercie edukacyjnej Muzeum Historii Polski znajdują się dwie gry przestrzenne: „Odkryj II RP”, w której uczestnicy udają się w podróż po dwudziestolecie międzywojennym, i „Dekada 79–89”, prezentująca życie w ostatnim dziesięcioleciu PRL-u. Gry są wypożyczane bezpłatnie, szkoły ponoszą jedynie koszty transportu. W 2018 roku gry trafiły między innymi do Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Gorzowie Wielkopolskim i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łańcucie.

Lekcje muzealne

Muzeum Historii Polski prowadzi zajęcia muzealne dla przedszkoli oraz lekcje muzealne dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. W ofercie znajduje się 40 różnorodnych tematów lekcji i warsztatów, opracowanych według autorskich konspektów. Scenariusze zajęć są zgodne z obowiązującą podstawą programową.

Z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości Muzeum Historii Polski w 2018 roku przygotowało specjalną rocznicową ofertę, między innymi spotkania z przedszkolakami pod hasłem „Co to jest niepodległość?”, dla młodzieży „Wygrany mecz – o klubach sportowych i ich roli w odzyskaniu niepodległości”, lekcje muzealne „Bohaterowie niepodległości” czy „Życie codzienne na progu odzyskania niepodległości”, przedstawienie teatralne „Bohaterski miś”, a także warsztaty, pokazy filmowe i spacery tematyczne.

Działania edukacyjne są również skierowane do osób o szczególnych potrzebach – lekcje muzealne odbywają się na terenie szpitali dziecięcych, tematy lekcji opracowywane są pod kątem osób z niepełnosprawnościami – korzystają z nich uczniowie warszawskich szkół specjalnych oraz przedszkoli integracyjnych.

Urban and location-based games

The Polish History Museum offers two location-based games as part of its educational activities: 'Discover the Second Polish Republic', which takes participants on a journey through the interwar period, and 'Decade 1979–1989', which focuses on life during the final decades of the Polish People's Republic. The games are available free-of-charge with schools only needing to cover the costs of transport. In 2018, the games were staged by the Regional Pedagogical Library in Gorzów Wielkopolski and the Municipal Library in Łańcut, among other locations.

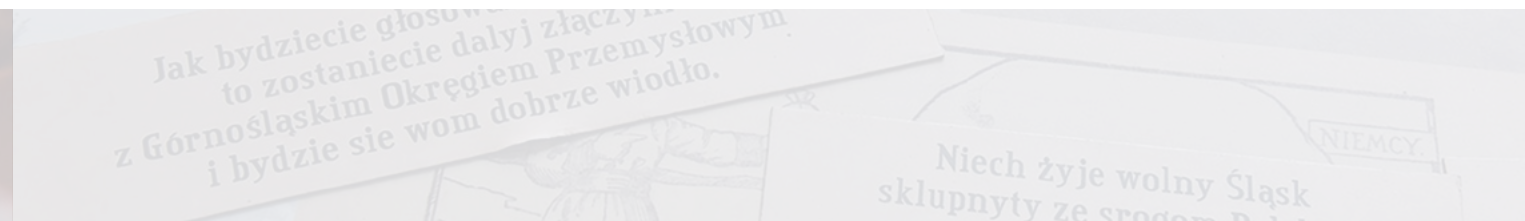

Museum classes

The Polish History Museum offers visits for preschool children and museum classes run in primary, junior high and secondary schools. The offer comprises 40 different ideas for classes and workshops based on original lesson plans. Class scenarios have been prepared in accordance with the current core curriculum.

In 2018, the Polish History Museum prepared a special programme to commemorate the centenary of Polish independence. Among others, the programme included meetings with preschool children called 'What Is Independence?', meetings with young people entitled 'The Victorious Game – Sports Clubs and Their Role in Regaining Independence', museum classes titled 'Heroes of Independence' and 'Everyday Life at the Dawn of Independence', a theatre play titled 'A Heroic Bear', as well as workshops, film screenings, and thematic walks.

Our educational offer is also addressed to people with special needs: museum classes are organised at children's hospitals and topics are tailored to people with disabilities. They are used by special schools and inclusive preschools in Warsaw.

Spacery

Specjalną ofertę edukacyjną stanowią historyczne spacery po Warszawie. W 2018 roku odbyły się między innymi spacery śladami insurekcji kościuszkowskiej i wydarzeń nocy listopadowej 1830 roku.

Thematic walks

As a special type of educational activity, we offer thematic walks based around the history of Warsaw. Some of the routes taken in 2018 followed the traces of the Kościuszko Uprising and the November Night of 1830.

Oferta edukacyjna dla dorosłych

W celu popularyzowania historii dział edukacyjny Muzeum Historii Polski prowadzi wykłady historyczne dla seniorów będących słuchaczami uniwersytetów trzeciego wieku oraz dla podopiecznych ośrodków pomocy dziennej i zakładów opiekuńczych.

W 2018 roku w ramach działalności szkoleniowej odbyło się webinarium dla nauczycieli i animatorów, prezentujące pakiety edukacyjne Muzeum oraz szkolenie dla nauczycieli pokazujące możliwości wykorzystania teczki edukacyjnej „Odważmy się być wolnymi” w nauczaniu szkolnym.

Educational offer for adults

The education department of the Polish History Museum popularises history by delivering lectures on history for senior citizens studying at the University of Third Age, as well as people staying at day care centres and nursing homes.

As part of its training activities in 2018, the Museum organised a webinar for teachers and cultural managers to present its educational packages as well as a training session for teachers focused on the opportunities of using the educational package 'Dare to Be Free' in schools.

Otwarte śniadanie w sieci

17 marca 2018 roku odbyła się cyfrowa konferencja pt. „Otwarte śniadanie w sieci” poświęcona nowoczesnej i otwartej edukacji. Seminarium online, zorganizowane było w ramach Tygodnia Otwartej Edukacji 2018. Podczas internetowego spotkania eksperci rozmawiali między innymi o otwartych i edukacyjnych materiałach wideo, nauce obywatelskiej, mediach społecznościowych w szkole oraz *flipped classroom*, czyli „odwróconej klasie”, w ramach której uczniowie uczą się w domu z materiałów multimedialnych przygotowanych przez prowadzącego (na przykład nagranej prezentacji, podcastu, e-booka), a na zajęciach praktycznych w szkole uzyskują od nauczyciela odpowiedzi na wszystkie pytania. Muzeum Historii Polski było jednym ze współorganizatorów wydarzenia.

Open online breakfast

On 17 March 2018, the Museum organised a web-based conference entitled 'Open Online Breakfast' devoted to modern and open education. The webinar, i.e. an online seminar, was held as part of the Open Education Week 2018. During an online session experts discussed topics such as open-access and educational films, civic education, social media in schools and *flipped classrooms* where students learn at home from multimedia materials prepared by teachers (e.g. recorded presentations, podcasts, e-books) while any questions they may have are addressed in face-to-face classes. The Polish History Museum was one of the co-organisers of the event.

Warsztaty edukacyjne na Ukrainie

Warsztaty historyczne dla uczniów polskich szkół na Ukrainie to projekt realizowany we współpracy z Ambasadą RP w Kijowie. Edukatorzy muzealni przeprowadzili 12 warsztatów dla 150 uczniów ze wszystkich poziomów edukacyjnych.

Zajęcia dotyczyły zagadnień związanych z: historią i znaczeniem insygniów królewskich, obyczajowością dworu królewskiego, życiem w dworze ziemiańskim, historią Armii Andersa.

Educational workshops in Ukraine

History workshops in Ukraine for Polish school students were organised in cooperation with the Polish Embassy in Kiev. Museum educators ran 12 workshops for 150 students of all levels of education.

The topics covered the history and meaning of royal insignia, royal court customs, life in a manor house, and the history of the Anders Army.

Jak bydziecie głosili i złączycie
to zostaniecie dalem złączycie
z Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym
i bydziecie sie wam dobrze wiodło.

Niech żyje wolny Śląsk
sklupnyty ze srogaż...

NIEMCY

Projekty międzynarodowe International Projects

Polacy w Chicago: doświadczenie imigranta. Integracja, izolacja, asymilacja

Od 2017 roku trwają przygotowania związane z planowaną na 2022 rok wystawą historyczną organizowaną we współpracy z Muzeum Historii Chicago. Celem projektu jest pokazanie doświadczeń Polaków żyjących w Chicago, a także omówienie takich zagadnień, jak problemy integracji i asymilacji ze społeczeństwem amerykańskim, aktywność polityczna emigrantów, ich udział w życiu społecznym i politycznym miasta, kultywowanie tradycji polskich i języka polskiego, nauka w szkołach polskiej i amerykańskiej.

Wstępem do wystawy była międzynarodowa konferencja naukowa pod tym samym tytułem, która odbyła się w dniach 14–15 czerwca w Warszawie. W konferencji wzięli udział wybitni znawcy tej tematyki, między innymi prof. Bożena Nowicka-McLees (Loyola University), prof. Dominik Pacyga (Columbia College Chicago), prof. Dorota Prasałowicz (Uniwersytet Jagielloński), prof. Adam Walaszek (Uniwersytet Jagielloński). Konferencję zorganizowało Muzeum Historii Polski, a partnerami były instytucje: Muzeum Historii

Poles in Chicago. The Experience of an Immigrant: Integration – Isolation – Assimilation

Since 2017, the Museum has been preparing a historical exhibition, due to open in 2022, in cooperation with the Chicago History Museum. The aim of this project is to present the experiences of the city's Polish residents and discuss problems such as integration and assimilation with American society, the political involvement of emigrants and their participation in Chicago's social and political life, preservation of Polish traditions and the Polish language, as well as studying in Polish and American schools.

The exhibition was preceded by an international scientific conference with the same title that took place on 14–15 June in Warsaw. The conference attracted eminent experts in the field including Professor Bożena Nowicka-McLees (Loyola University), Professor Dominik Pacyga (Columbia College Chicago), Professor Dorota Prasałowicz (Jagiellonian University), and Professor Adam Walaszek (Jagiellonian University). It was organised by the Polish History Museum in partnership with

Ewa Wierzyńska udziela wywiadu podczas warsztatów realizowanych w ramach projektu „Polacy w Chicago” / Ewa Wierzyńska interviewed during a workshop delivered in the context of the ‘Poles in Chicago’ project

Chicago, Loyola University, Muzeum Polskie w Ameryce i Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego.

W ramach projektu „Polacy w Chicago” również w czerwcu 2018 roku w siedzibie MHP odbyły się warsztaty edukacyjne w zakresie *oral history* dla młodzieży amerykańskiej (grupa z Chicago) i polskiej (wyłonionej w drodze konkursu).

Wspólna praca zaowocowała przeprowadzeniem dwunastu wywiadów biograficznych z Polakami, którzy mieszkali bądź mieszkają w Stanach Zjednoczonych. W roku 2019 projekt będzie kontynuowany. Tym razem w ramach wymiany polska młodzież pojedzie do USA, by nagrywać relacje w Chicago.

the following institutions: the Chicago History Museum, Loyola University, the Polish Museum of America, and the Institute of History at the University of Warsaw.

Still in June 2018, as part of the 'Poles in Chicago' project, the seat of the Polish History Museum hosted an educational workshop in oral history for young Americans (a group from Chicago) and Poles (selected through a competition). The joint workshop resulted in twelve biographical interviews with Poles who either lived or live in the USA. The project will be continued in 2019. This time around, young people from Poland will go to the USA to record interviews in Chicago.

①

②

③

④

⑤

⑥

① Zastępca dyrektora MHP Anna Piekarska / PHM Deputy Director Anna Piekarska

② Od lewej: zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w MSZ Iwona

Kozłowska, dyrektor MHP Robert Kostro / Left-right: Deputy Director of the Department for Cooperation with Polish Diaspora and Poles Abroad at the Polish Ministry of Foreign Affairs Iwona Kozłowska, PHM Director Robert Kostro

③ Prof. Dominik Pacyga (emerytowany profesor, History Columbia College, Chicago) / Prof. Dominik Pacyga (professor emeritus, History Columbia College, Chicago)

④ Wiceprezes Chicago History Museum Russel L. Lewis Jr. (zm. w 2019 r.) / Vice-President of the Chicago History Museum, Russel L. Lewis Jr. (d. in 2019)

⑤ Na pierwszym planie dyrektor Muzeum Polskiego w Ameryce Małgorzata Kot, Director of the Polish Museum of America

⑥ Prof. Bożena Nowicka-McLees (Loyola University, Chicago) / Prof. Bożena Nowicka-McLees (Loyola University, Chicago)

Przywracanie zapomnianej historii. Wyobrażenia o Europie Środkowo-Wschodniej w anglosaskich podręcznikach akademickich

Od 2011 roku MHP jest współorganizatorem cyklu konferencji dla historyków z całego świata, którzy zajmują się dziejami Polski i Europy Środkowo-Wschodniej. Celem spotkań jest propagowanie spojrzenia na historię tej części Europy, a w szczególności historię Polski, z poszanowaniem prawdy historycznej i poprawienie wizerunku Polski w międzynarodowym świecie naukowym. Podczas konferencji wybitni specjaliści dokonują analizy zagranicznych wydawnictw (przede wszystkim podręczników akademickich), a zasadniczym efektem dyskusji ma być niedopuszczenie do publikacji tekstów, które przekłamują historię Polski i Europy Środkowej. XVI edycja konferencji odbyła się w dniach 19–22 czerwca.

Głównym organizatorem cyklu jest Fundacja Przestrzeni Obywatelskiej i Polityki Społecznej.

Drogi do niepodległości

Multimedialna prezentacja dotyczy wybranych zagadnień związanych z odzyskaniem niepodległości w 1918 roku. Piętnastominutowy film ukazuje drogę, jaką Polacy musieli przebyć od pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej, poprzez powstania narodowyzwolenicze w XIX wieku i utworzenie Legionów Polskich przez Józefa Piłsudskiego, do odzyskania wolności po zakończeniu I wojny światowej. Prezentacja opowiada nie tylko o dokonaniach Marszałka, ale także o zasługach innych ojców niepodległości, między innymi Ignacego Paderewskiego czy Romana Dmowskiego. Projekt został zrealizowany we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, a prezentacja dystrybuowana jest przez polskie placówki dyplomatyczne i polskie instytucje kultury za granicą.

Recovering Forgotten History. The Image of East-Central Europe in English-Language Academic and Textbooks

Since 2011, the Museum has co-organised a series of conferences for historians from all around the world who specialise in the history of Poland and Central and Eastern Europe. The purpose of these meetings is to promote the study of this part of Europe, and especially Poland, based on historical truth, and improve the image of Poland in the international academic community. During the conference, eminent specialists analyse foreign publications (specifically academic textbooks), their chief aim being prevention of the publication of texts that spread lies about the history of Central Europe and Poland. The 16th edition of the conference took place on 19–22 June.

The main organiser of the series is the Foundation for Civic Space and Public Policy.

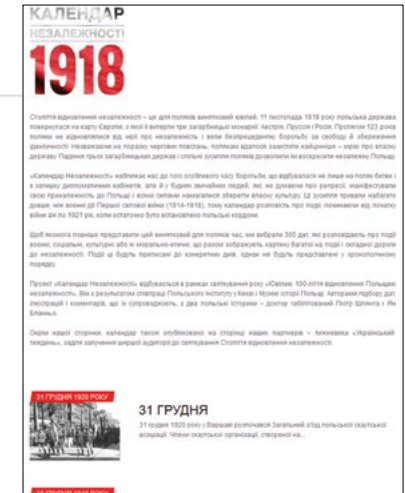
Roads to Independence

This multimedia presentation focuses on selected topics related to Poland's regaining of independence in 1918. A 15-minute-long film shows the Polish road to independence after the First World War starting from the first partition of the Polish-Lithuanian Commonwealth through the 19th-century national uprisings and the creation of the Polish Legions by Józef Piłsudski. The presentation tells not only of the Marshal's achievements but also the contributions made by the other fathers of Polish independence including Ignacy Paderewski and Roman Dmowski. The project was carried out in cooperation with the Ministry of Foreign Affairs and the presentation was distributed through Polish diplomatic outposts and Polish cultural institutions abroad.

Kalendarium Niepodległości

KALENDARUM
NIEPODLEGŁOŚCI
1918

Stulecie odzyskania niepodległości to dla Polaków jubileusz wyjątkowy. 11 listopada 1918 roku państwo polskie powróciło na mapę Europy, z której wymazały je trzy zaborcze mocarstwa: Austria, Prusy i Rosja. Przez 123 lata Polacy nie rezygnowali z nadziei na niepodległość, prowadząc bezprecedensową walkę o wolność i zachowanie tożsamości. Pomimo klęsk kolejnych powstań obroniono to, co najcenniejsze – marzenie o własnym państwie. Klęska trzech zaborców i zbiorowy

Kalendarium Niepodległości

Muzeum Historii Polski opracowało kalendarium, którego motywem przewodnim są wydarzenia związane z odzyskaniem przez Polskę niepodległości, obejmujące wybrane epizody z polskiej historii w okresie 1914–1921. Aby w sposób możliwie najpełniejszy zaprezentować ten wyjątkowy dla Polaków czas, wybrano 365 dat, pod którymi zostały opisane wydarzenia militarne, społeczne, kulturalne i obywatelowe, układające się w bogatą i skomplikowaną drogę do wolności. „Kalendarium Niepodległości”, przygotowane wspólnie z Instytutem Polskim w Kijowie, jest dostępne w polskiej, ukraińskiej i angielskiej wersji językowej na stronie internetowej Instytutu (www.polinst.kyiv.ua).

Independence Calendar

The Polish History Museum developed a calendar based around selected events from the years 1914–1921 related to Poland's regaining of independence. In order to portray this period, so uniquely important to Poles, 365 dates were described from the perspective of the military, social, cultural and societal events that marked Poland's rich and complicated road to freedom. Prepared together with the Polish Institute in Kiev, the 'Independence Calendar' is available in Polish, Ukrainian and English on the Institute's website (www.polinst.kyiv.ua).

100-lecie Niepodległości Litwy

W lutym przedstawiciele Muzeum Historii Polski wzięli udział w uroczystościach 100-lecia Niepodległości Litwy. Uczestniczyli w specjalnej sesji litewskiego parlamentu oraz złożyli kwiaty na grobach żołnierzy polskich i litewskich na wileńskim cmentarzu na Rossie. Polscy historycy spotkali się także z ministrem spraw zagranicznych Litwy Linasem Linkevičiusem.

Centenary of Lithuania's Independence

In February, representatives of the Polish History Museum participated in events commemorating the centenary of Lithuania's Independence. They attended a special session of the Lithuanian Parliament and lay flowers on the graves of Polish and Lithuanian soldiers buried in Vilnius' Rasos cemetery. Polish historians also met Lithuanian Foreign Minister, Linas Linkevičius.

Od lewej: dyrektor MHP Robert Kostro, minister spraw zagranicznych Republiki Litewskiej Linas Linkevičius, prezes Stowarzyszenia Pisarzy Polskich Anna Nasiłowska, redaktor „Mówią Wieki” Bogdan Borucki, prof. Michał Kopczyński (MHP,

Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego), prof. Alvydas Nikžentaitis (historyk, wykładowca Wileńskiego Uniwersytetu Pedagogicznego) / Left-right: PHM Director Robert Kostro, Minister of Foreign Affairs of the Republic of Lithuania

Linas Linkevičius, President of the Polish Writers' Association Anna Nasiłowska, Editor of *Mówią Wieki* Bogdan Borucki, Prof. Michał Kopczyński (PHM, Institute of History at the University of Warsaw), Prof. Alvydas Nikžentaitis (historian, lecturer at

the Vytautas Magnus University Education Academy in Vilnius)

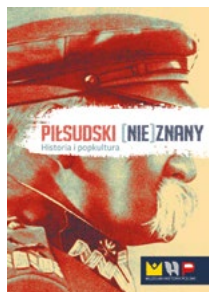
Wydawnictwa Publications

Oblicza Niepodległej

Redakcja: Wojciech Kalwat, Michał Kopczyński
Wydawca: Muzeum Historii Polski

[Faces of Independent Poland]

Edited by: Wojciech Kalwat, Michał Kopczyński
Published by: Polish History Museum

Publikacja składa się z dziewięciu tekstów przybliżających różne dziedziny życia w II Rzeczypospolitej. Znakomici znawcy epoki – Andrzej Chojnowski, Andrzej Chwalba, Jan Kęsik, Cecylia Leszczyńska, Adam Lityński, Włodzimierz Mędrzecki, Katarzyna Nowakowska-Sito, Paweł Skibiński i Janusz Żarnowski – w przystępny sposób opisali między innymi życie gospodarcze, ówczesne stosunki społeczne, w tym relacje z mniejszościami narodowymi, zagadnienia związane ze scalaniem systemu prawnego, a także nurty w sztukach plastycznych.

Ważnym dopełnieniem tekstów są archiwalne ilustracje ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego i Biblioteki Narodowej – zdjęcia postaci i miejsc powszechnie kojarzonych z epoką II Rzeczypospolitej, ale też mniej znanych lub zupełnie zapomnianych. Książka ukazała się w ramach serii wydawniczej „Wokół Niepodległej”.

The publication comprises nine texts that shed light on different aspects of life in the Second Polish Republic. Eminent experts on the period – Andrzej Chojnowski, Andrzej Chwalba, Jan Kęsik, Cecylia Leszczyńska, Adam Lityński, Włodzimierz Mędrzecki, Katarzyna Nowakowska-Sito, Paweł Skibiński and Janusz Żarnowski – contributed their reader-friendly descriptions of such topics as the economic and social relations of the time, including relations with national minorities, problems related to harmonising the legal system, and visual arts schools.

Importantly, the texts are accompanied by archive illustrations from the collections of the National Digital Archive and the National Library. These include photographs of people and places commonly associated with the Second Polish Republic, as well as those that are less well-known or even completely forgotten. The book was published as part of the series titled *Wokół Niepodległej* [Around Independent Poland].

Piłsudski (nie)znany. Historia i popkultura

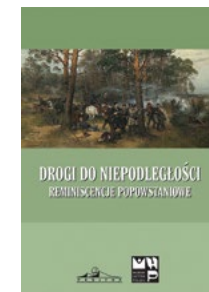
Rozmowy przeprowadził: Mikołaj Mirowski
Wydawca: Muzeum Historii Polski

[(Un)Known Piłsudski. History and Pop Culture]

Interviews conducted by: Mikołaj Mirowski
Published by: Polish History Museum

Jest to książkowa wersja debat pt. „Piłsudski (nie)znany”, zawierająca dyskusje z udziałem wybitnych historyków i publicystów, które odbyły się jesienią 2017 roku w ramach Festiwalu Piłsudskiego. Dotyczyły one najważniejszych działań Marszałka, a także jego wizerunku w sztuce i kulturze popularnej. Każde ze spotkań poprzedzała projekcja odcinka serialu pt. *Marszałek Piłsudski* w reżyserii Andrzeja Trzostawieckiego (2001). Do książki dołączone są płyty DVD z tym serialem. Książka jest kolejną pozycją w ramach serii wydawniczej „Wokół Niepodległej”.

The book is a record of the ‘(Un)Known Piłsudski’ debates and contains discussions among outstanding historians and journalists that took place in the autumn of 2017 as part of the Piłsudski Festival. These focused on the most important steps taken by the Marshal and his image in the arts and popular culture. Each of the meetings was preceded by the screening of an episode of the *Marszałek Piłsudski* [Marshal Piłsudski] series directed by Andrzej Trzostawiecki (2001). The book comes attached with the DVD edition of the series. It is yet another publication in the ‘Around Independent Poland’ series.

Drogi do niepodległości. Reminiscencje popowstaniowe

Redakcja: Tadeusz Wolsza
Wydawcy: Wydawnictwo Neriton, Muzeum Historii Polski

[Roads to Independence. Memories of an Uprising]

Edited by: Tadeusz Wolsza
Published by: Wydawnictwo Neriton, Polish History Museum

Książka stanowi pokłosie cyklu wykładów przygotowanego przez Społeczny Komitet Obchodów 150. Rocznicy Powstania Styczniowego oraz Stowarzyszenie „Polska Jest Najważniejsza”. Referenci, którzy uczestniczyli w tym przedsięwzięciu naukowym, to najwybitniejsi w kraju badacze historii społecznej i politycznej XIX stulecia i dziejów najnowszych. Artykuły rzucają światło na tradycję powstańczą, implikacje powstania i na dostrzegany z dłuższej perspektywy sens przegranego zrywu, który Prymas Tysiąclecia Stefan Wyszyński określił jako zasiew „złotego ziarna”.

The book is the result of a series of lectures prepared by the Social Committee for the Celebration of the 150th Anniversary of the January Uprising and the ‘Poland Comes First’ Association. The speakers who participated in this scientific venture are the most distinguished Polish researchers into social and political history of the 19th century and the modern period. Their articles shed light on the insurrection tradition, the implications of the uprising and the meaning of the lost struggle, visible with the benefit of hindsight, a struggle that was described by the Primate of the Millennium, Stefan Wyszyński, as the sowing of ‘golden seeds’.

Wychodźstwo na rzecz niepodległości Polski w latach 1914–1920.

Materiały XXXIX Sesji Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie

Wydawcy: Muzeum Historii Polski, Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA

[Emigration for Independent Poland in the Years 1914-1920.

Proceedings of the 39th Session of the Standing Conference on Polish Museums, Archives and Libraries in the West]

Published by: Polish History Museum, Józef Piłsudski Institute in America, POLONIKA National Institute of Polish Cultural Heritage Abroad

Zbiór referatów wygłoszonych podczas XXXIX Sesji Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (MAB). Prelegenci podczas swoich wystąpień przypomnieli rozmaite stowarzyszenia, działaczy i zwykłych emigrantów, którzy nie szczędzili wysiłku na rzecz wyzwolenia Polski spod jarzma zaborców. Wiele instytucji skupionych w MAB posiada unikatowe materiały archiwalne świadczące o doniosłej roli, jaką emigracja odegrała w procesie odzyskiwania przez Polskę niepodległości. Prezentacja tych materiałów, przechowywanych zarówno w placówkach amerykańskich, jak i europejskich, dopełnia całość publikacji.

A collection of presentations made during the 39th Session of the Standing Conference on Polish Museums, Archives and Libraries in the West (MAB). In their presentations, the speakers recollected the various associations, activists and ordinary immigrants who spared no effort to free Poland from the yoke of the partitioning powers. Many institutions associated in MAB hold unique archive materials bearing testimony to the role that emigration played in the restoration of Polish independence. The presentation of these materials, stored in American and European institutions, completes the publication.

Czas przeszły dokonany (cz. I–III)

Adam Pragier

Opracowanie: Andrzej Friszke, Ewa Pejaś
Wydawca: Muzeum Historii Polski

[Times Past and Accomplished (vols. I–III)]

Adam Pragier

Edited by: Andrzej Friszke, Ewa Pejaś
Published by: Polish History Museum

Książka pełna wnikliwych analiz i obserwacji, opinii, nasyconych refleksją portretów postaci, które decydowały o polskiej polityce w okresie niepodległości i w czasie II wojny światowej. Należy do utworów wspomnieniowych najchętniej cytowanych przez historyków. Jest nieocenionym źródłem, z którego dowiadujemy się o tajemnicach II RP, na przykład o istnieniu w ramach PPS organizacji „Młot”, założonej przez Adama Pragiera, a krytycznej wobec piłsudczyków. Dzieło, uzupełnione o kontekstowe komentarze i wstęp szkicujący drogę życiową autora, ukazuje się jako VII tom serii MHP „100-lecie niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki”.

This book is full of thorough analyses, observations, opinions and informed portraits of figures who shaped Polish politics during the period of independence and the Second World War. It belongs to the group of historical accounts most frequently quoted by historians. It is a priceless source of information about the secrets of the Second Polish Republic, such as the existence of Młot, an organisation established by Adam Pragier within the Polish Socialist Party, which was critical of the Piłsudski camp. Accompanied by contextual commentary and an introduction outlining the author's biography, the book has been published as volume VII of the PHM series titled *100-lecie niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki* [100 Years of Independence. Memoirs and Diaries].

Spotkania promocyjne i targi książki

11 stycznia w Muzeum Historii Polski z okazji wydania nowych publikacji w ramach serii wydawniczej „100-lecie niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki” odbyło się spotkanie „Dwie wizje – wspólna droga: Daszyński i Wojciechowski”. W dyskusji udział wzięli prof. Włodzisław Suleja, dr Jerzy Łazor, dr Kamil Piskała oraz dr Mikołaj Mirowski.

W dniach 17–20 maja Muzeum uczestniczyło w **IX Warszawskich Targach Książki**, podczas których zaprezentowało swoje nowości wydawnicze, w tym publikacje związane z 100. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości.

Promotional meetings and book fairs

On 11 January, the Polish History Museum organised a meeting entitled **Two Visions – One Way: Daszyński and Wojciechowski** to mark the publication of new books in the ‘100 Years of Independence. Memoirs and Diaries’ series. The discussion involved Professor Włodzisław Suleja, Doctor Jerzy Łazor, Doctor Kamil Piskała and Doctor Mikołaj Mirowski.

On **17–20 May, the Museum participated in the 9th edition of the Warsaw Book Fair** where it presented its recent publications including those related to the centenary of Poland's regaining of independence.

20 czerwca w ramach Salonu Historycznego Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi odbyło się spotkanie poświęcone *Pamiętnikom* Ignacego Daszyńskiego. Spotkanie z cyklu „Plus czy Minus – konfrontacje historyczne” zatytułowano „**Niepodległość i socjalizm – dyskusja wokół Pamiętników**”. Gośćmi spotkania byli prof. Marta Sikorska-Kowalska oraz dr Kamil Piskała.

7 listopada w Warszawie odbyło się spotkanie z historykami i autorami książki *Oblicza Niepodległej*. O dwudziestoleciu międzywojennym, w tym o ówczesnych stosunkach społecznych i gospodarczych, rozmawiali prof. Antoni Dudek, dr hab. Michał Kopczyński oraz dr hab. Paweł Skibiński.

On 20 June, the Historical Club at the Museum of Independence Traditions in Łódź hosted a meeting devoted to the *Memoirs* of Ignacy Daszyński. The meeting was called **Independence and Socialism – Discussion Around the Memoirs** and was part of the series ‘Plus or Minus – Historical Confrontations’. The invited experts were Professor Marta Sikorska-Kowalska and Doctor Kamil Piskała.

On 7 November, a meeting was held in Warsaw with historians and authors of the book *Oblicza Niepodległej* [Faces of Independent Poland]. The topics of the interwar period and its socio-economic relations were covered by Professor Antoni Dudek, Doctor Michał Kopczyński and Doctor Paweł Skibiński.

①

① Od lewej: Robert Kostro, dr hab. Paweł Skibiński, prof. Antoni Dudek, dr hab. Michał Kopczyński, dr Mikołaj Mirowski / Left-right: Robert Kostro, Dr Paweł Skibiński, Prof. Antoni Dudek, Dr Michał Kopczyński, Dr Mikołaj Mirowski

②

② Od lewej: dr Mikołaj Mirowski, prof. Grzegorz Nowik, Wojciech Tomczyk, Barbara Schabowska / Left-right: Dr Mikołaj Mirowski, Prof. Grzegorz Nowik, Wojciech Tomczyk, Barbara Schabowska

Od 29 listopada do 2 grudnia Muzeum gościło na **XXVII Targach Książki Historycznej** w Warszawie, gdzie swoją premierę miała książka *Piłsudski (nie)znany. Historia i popkultura*. Podczas Targów na Zamku Królewskim w Warszawie odbyła się dyskusja „Jak rozmawiać o II RP? Wokół serii »100-lecie niepodległości«”. Spotkanie z udziałem Piotra Zaremby, dr. Łukasza Jasiny, Roberta Kostro i dr. Mikołaja Mirowskiego było okazją do zaprezentowania szerszemu odbiorcy polskiej drogi do niepodległości oraz różnorodnych aspektów, często kontrowersyjnych, związanych z początkami funkcjonowania państwa polskiego w dwudziestoleciu międzywojennym.

W 151. rocznicę urodzin marszałka Józefa Piłsudskiego, 5 grudnia, w Muzeum Historii Polski odbyła się dyskusja wokół publikacji *Piłsudski (nie)znany. Historia i popkultura*. W spotkaniu pt. „Twarze Piłsudskiego” udział wzięli: prof. Grzegorz Nowik, Wojciech Tomczyk oraz dr Mikołaj Mirowski. Spotkanie poprowadziła Barbara Schabowska.

W 2018 roku Muzeum Historii Polski objęło patronat merytoryczny nad cyklem „**Plus czy Minus – konfrontacje historyczne**”, którego gospodarzem jest Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi. W ramach projektu zorganizowano 10 spotkań, podczas których historycy i eksperci rozmawiali o najważniejszych publikacjach dotyczących niepodległości.

From 29 November to 2 December, **the Museum visited the 27th Historical Book Fair** in Warsaw where it premiered the book *Piłsudski (nie)znany. Historia i popkultura*. [(Un)known Piłsudski. History and Pop Culture]. The Fair at the Royal Castle in Warsaw provided an opportunity for the debate on ‘How to talk about the Second Polish Republic? Discussion around the series *100 Years of Independence*. The meeting brought together Piotr Zaremba, Doctor Łukasz Jasina, Robert Kostro and Doctor Mikołaj Mirowski with the aim of presenting to the general public the Polish road to independence, as well as the various, sometimes controversial, aspects of the beginnings of Polish statehood in the interwar period.

On 5 December, the 151st anniversary of Marshal Józef Piłsudski’s death, the Polish History Museum hosted a discussion around the book *(Un)Known Piłsudski. History and Pop Culture*. The meeting titled ‘Faces of Piłsudski’ involved Professor Grzegorz Nowik, Wojciech Tomczyk and Doctor Mikołaj Mirowski. It was moderated by Barbara Schabowska.

In 2018, the Polish History Museum offered its patronage over the series of meetings ‘**Plus or Minus – historical confrontations**’, held at the Museum of Independence Traditions in Łódź. During ten such meetings historians and experts talked about the most important publications devoted to independence.

Projekty filmowe Film Projects

MHP TV

Muzeum Historii Polski i portal dzieje.pl na bieżąco przygotowują filmy dokumentalne poruszające tematykę związaną z rocznicami ważnych wydarzeń historycznych. Filmy są dostępne między innymi w serwisie YouTube oraz na portalu dzieje.pl.

W 2018 roku powstały następujące filmy:

Film dokumentalny ***Za waszą i naszą niewolę*** ① opowiadający o „Operacji Dunaj”, czyli inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację w sierpniu 1968 roku.

Przepis na sukces. Historia największego magnata prasowego II RP ②, czyli opowieść o wydawcy legendarnego „Ilustrowanego Kurjera Codziennego” – Marianie Dąbrowskim, który w okresie międzywojennym stał się najpotężniejszym przedsiębiorcą branży medialnej w Europie Środkowej. Film zrealizowany został przy współudziale Telewizji Polskiej i Filmoteki Narodowej – Instytutu Audiowizualnego.

Z okazji 250. rocznicy **konfederacji barskiej** o głos poproszeni zostali wybitni historycy: profesorowie Zofia Zielińska, Richard Butterwick i Piotr Ugniewski. Ich kilkuminutowe wypowiedzi na temat pierwszego zbrojnego powstania przeciwko Rosji można znaleźć na filmowym kanale YouTube, całość ma formę reportażu filmowego.

Film ***Unia Lubelska – kopia i oryginał*** ③ prezentujący pracę konserwatorów nad wierną kopią jednego z najważniejszych zachowanych do dziś dokumentów związanych z historią Polski. Kopia będzie ważnym elementem wystawy stałej MHP.

PHM TV

The Polish History Museum and the dzieje.pl website continue producing documentaries focused on topics related to the anniversaries of important historical events. These films are available, among others, on YouTube and the dzieje.pl website.

The following films were made in 2018:

The documentary ***For Your and Our Enslavement*** ① about Operation Danube, i.e. the invasion of Czechoslovakia by Warsaw Pact troops in August 1968.

Recipe for Success. The History of the Biggest Press Magnate of the Second Polish Republic ② is the story of Marian Dąbrowski, the publisher of the legendary *Ilustrowany Kuryer Codzienny* [Illustrated Daily Courier] who became the most powerful media businessman of the inter-war period in central Europe. The film was made in cooperation with Telewizja Polska and the National Film Archive.

Outstanding historians, professors Zofia Zielińska, Richard Butterwick and Piotr Ugniewski were asked for their comments to commemorate the 250th anniversary of the Bar Confederation. Their several-minute-long speeches about the first armed uprising against Russia edited into a film documentary can be found on YouTube.

The film ***Union of Lublin – Copy and the Original*** ③ presents the efforts of conservators to make a faithful copy of one of the most important documents related to the history of Poland that have survived until the present day. The copy will be an important element of the permanent exhibition at the Polish History Museum.

Eksperci o niepodległości – cykl filmowy, w którym historycy i publicyści opowiadają o najciekawszych zjawiskach społecznych, gospodarczych i kulturalnych związanych z odzyskaniem niepodległości. Wśród ekspertów znaleźli się: pisarka Anna Nasiłowska, publicyści Łukasz Warzecha i Piotr Gursztyn, a także profesorowie Dariusz Stola, Antoni Dudek i Marek Kornat.

Park Niepodległości ④ – dokument ukazujący historię terenu, na którym mieści się Cytadela Warszawska. Film przedstawia wątki łączące przeszłość z teraźniejszością i przyszłością. O przyszłości mówi Robert Kostro, dyrektor MHP, który przybliży, jak będzie wyglądało i czym będzie Muzeum Historii Polski. A w stronę przeszłości prowadzi nas postać Waldemara Nowakowskiego, który urodził się i wychował na Cytadeli przed II wojną światową. Stare zdjęcia i mapy oraz ujęcia dzisiejszego Żoliborza i Marymontu obrazują dzieje tego rozległego terenu. Materiały archiwalne i filmowe są tłem dla opowieści specjalistów z dziedziny historii i architektury. Teren Cytadeli Warszawskiej staje się obszarem muzealnym – tzw. Parkiem Niepodległości, gdzie powstaje siedziba Muzeum Historii Polski w towarzystwie innych placówek muzealnych: Muzeum Katyńskiego, Muzeum X Pawilonu i budowanego nowego gmachu Muzeum Wojska Polskiego.

Experts on Independence – a film series in which historians and journalists talk about the most interesting social, economic and cultural phenomena related to the regaining of independence. The group of experts comprises writer Anna Nasiłowska, journalists Łukasz Warzecha and Piotr Gursztyn, as well as professors Dariusz Stola, Antoni Dudek and Marek Kornat.

Independence Park ④ – a documentary about the history of the area where the Warsaw Citadel is located. The film focuses on themes combining the past with the present and future. The future is discussed by the PHM Director, Robert Kostro, who talks about the planned structure and profile of the Polish History Museum. As for the past, it is unveiled by Waldemar Nowakowski, who was born and raised in the Citadel before the Second World War. Old photographs and maps, as well as images of the present-day districts of Żoliborz and Marymont, illustrate the history of this vast space. Archive and film materials provide the background for the words of experts on history and architecture. The area of the Warsaw Citadel becomes a museum site – the so-called Independence Park where the seat of the Polish History Museum is being built next to other museum facilities: Katyń Museum, Tenth Pavilion Museum and the new building of the Polish Army Museum, currently under construction.

Pokazy filmowe

Filmy wyprodukowane przez Muzeum Historii Polski wielokrotnie pokazywano na różnego rodzaju festiwalach i specjalnych projekcjach.

Film screenings

The films produced by the Polish History Museum have been shown on many occasions at different festivals and special screenings.

Z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 2018 roku prezentowany był film w reżyserii Zofii Kunert **Przystanek Niepodległość**. Można go było obejrzeć między innymi w Muzeum Miejskim „Szttygarka” w Dąbrowie Górniczej i Muzeum im. Jana Dzierżona w Kluczborku.

Film **Adam Chmielowski. 7 obrazów z życia** był wielokrotnie pokazywany w parafiach, domach kultury i bibliotekach w całej Polsce, między innymi w Kolnie, Jaworze, Gostyni oraz Lublinie.

Film **Jak zbudowano Nową Warszawę?** wyświetlany był w okresie wakacyjnym dla obcokrajowców na Uniwersytecie Warszawskim.

20 marca w Ośrodku Kultury w Nowej Sarzynie odbyła się projekcja filmu **Wołyń '43**.

Historia Mówiona

Muzeum Historii Polski kontynuuje, tak jak w latach poprzednich, działalność w zakresie Historii Mówionej. Nagrywane są relacje świadków historii i osób, które swoim zaangażowaniem i pasją w różnych obszarach rzeczywistości tworzą kulturę i historię Polski. Notacje gromadzone są w Archiwum Historii Mówionej na potrzeby wystawy stałej i wystaw czasowych Muzeum oraz do celów naukowych i jako materiał do projektów kulturalnych. W 2018 roku przeprowadzono 29 wywiadów biograficzno-narracyjnych, w tym wywiady poświęcone ks. Jerzemu Popiełuszce i wydarzeniom marcowym 1968 roku.

In 2018, to mark the centenary of Poland's regaining of independence, the Museum screened the film **Independence Stop** directed by Zofia Kunert. The film could be seen at the *Szttygarka* Municipal Museum in Dąbrowa Górnicza and the Jan Dzierżon Museum in Kluczbork, among others.

The film **Adam Chmielowski. 7 Scenes from a Life** was screened many times at parishes, culture centres and libraries all over Poland, including in Kolno, Jawor, Gostyn and Lublin.

How the New Warsaw was Built was shown during the summer holidays for foreigners visiting the University of Warsaw.

On 20 March, the Culture Centre in Nowa Sarzyna screened **Wołyń '43**.

Oral history

As in previous years, the Polish History Museum continues its work in the field of oral history. Recordings are made of stories told by witnesses of history and the people whose involvement and enthusiasm have contributed to the culture and history of Poland in their different aspects. The recorded interviews are collected in the Oral History Archive to be used for the permanent exhibition and temporary exhibitions organised at the museum, as well as for research purposes and cultural projects. In 2018, 29 biographical and narrative interviews were conducted, including interviews about Father Jerzy Popiełuszko and the events of March 1968.

**DZIEDZICTWO
RZECZYPOSPOLITEJ**

Konferencja Muzeum Historii Polski
15 marca 2018 roku
w Warszawie w Halażce pl. Koszyki 15

Działalność naukowa Scientific Activity

Polityczno-Prawne Dziedzictwo Wolności Europy Środkowej

15 marca Muzeum Historii Polski i Centrum Myśli Polityczno-Prawnej im. Alexisa de Tocqueville'a zorganizowały konferencję poświęconą doświadczeniom wolności w Czechach, Polsce, na Węgrzech i Litwie. Pretekstem spotkania było ukazanie się książki *Magna Carta: A Central European perspective of our common heritage of freedom*. Publikacja zawiera opisy węgierskiego, czeskiego, polskiego oraz litewskiego doświadczenia wolności oraz nigdy wcześniej nie tłumaczone na język angielski teksty źródłowe. W pracy przedstawiona została koncepcja środkowoeuropejskiej tożsamości konstytucyjnej. Idea ta bazuje na spostrzeżeniach i wizji Europy wybitnego myśliciela politycznego Alexisa de Tocqueville'a, który wskazywał na wspólnotę i unikalność rozwoju wolnościowego ustroju państw naszego regionu. Zdaniem autorów historyczne doświadczenia, instytucje i praktyki konstytucyjne państw Europy Środkowej, razem z Wielką Kartą Swobód, stanowią część składową wspólnego, europejskiego dziedzictwa wolności.

Political and Legal Heritage of Freedom in Central Europe

On 15 March, the Polish History Museum and the Alexis de Tocqueville Centre for Political and Legal Thought staged a conference on experiencing freedom in the Czech Republic, Poland, Hungary and Lithuania. The pretext for the meeting was the publication of the book titled *Magna Carta: A Central European Perspective of Our Common Heritage of Freedom*. It contains descriptions of Hungarian, Czech, Polish and Lithuanian experiences of freedom, as well as some source texts never before translated into English. The work presents the concept of Central European constitutional identity. This notion is based on the observations and vision of Europe by the eminent political thinker Alexis de Tocqueville, who pointed out the commonness and uniqueness of the freedom-driven development of the countries in our region. According to the authors, the historical experiences, institutions and constitutional practices of Central European states, together with the Great Charter of Freedoms, constitute a constituent part of a common European freedom heritage.

①

① **Dr Bernardas Gailius (Uniwersytet Wileński) / Dr Bernardas Gailius (Vilnius University)**

②

② **Prof. Zbigniew Rau (Uniwersytet Łódzki) / Prof. Zbigniew Rau (University of Łódź)**

③

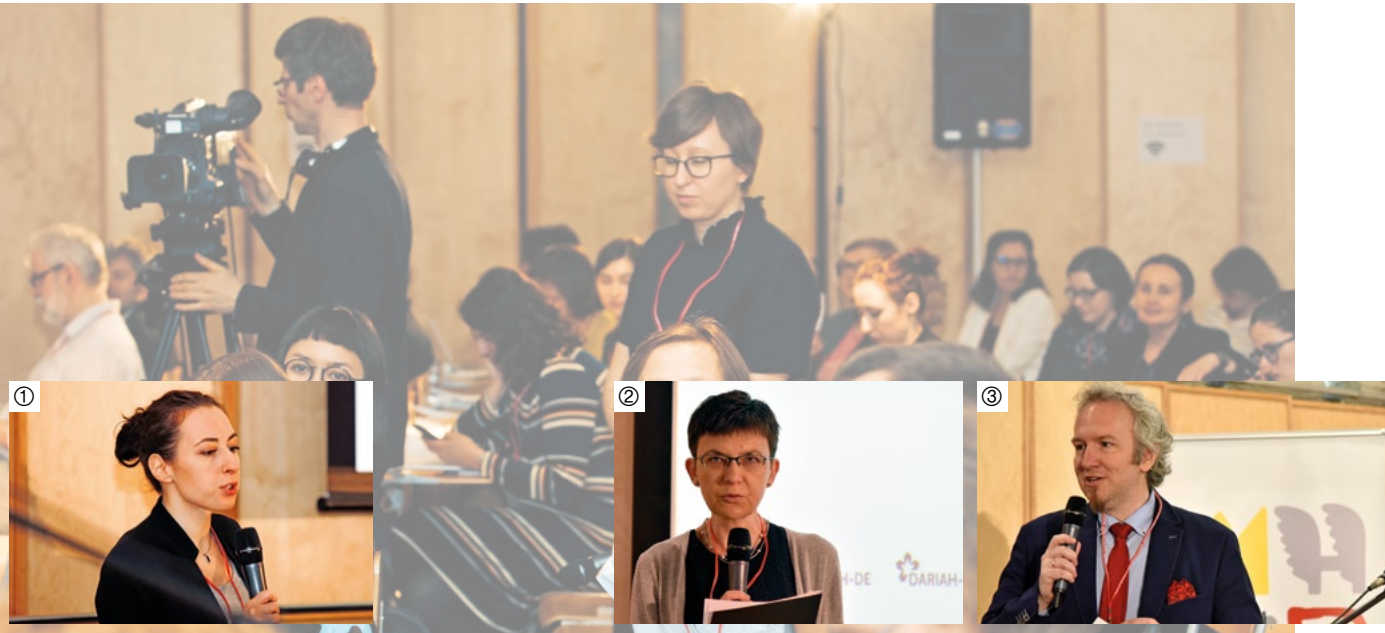
③ **Dr Marek Tracz-Tryniecki (Uniwersytet Łódzki) / Dr Marek Tracz-Tryniecki (University of Łódź)**

Making Cultural Heritage Data Accessible and Reusable: Finding Best Practices

Muzeum Historii Polski było partnerem merytorycznym konferencji (19–20 kwietnia w Warszawie) na temat udostępniania danych dziedzictwa kulturowego w badaniach naukowych. Konferencję organizowało konsorcjum naukowe DARIAH-PL we współpracy z DARIAH-DE. Omawiano na niej zagadnienia prawnej i technicznej dostępności danych gromadzonych i tworzonych przez instytucje dziedzictwa oraz możliwości współpracy w tym zakresie z instytucjami naukowymi.

Making Cultural Heritage Data Accessible and Reusable: Finding Best Practices

The Polish History Museum was a substantive partner of a conference (held in Warsaw on 19–20 April) concerning making cultural heritage data available in scientific research. The conference was organised by the scientific consortium DARIAH-PL in cooperation with DARIAH-DE. The discussion concerned the legal and technical accessibility of data collected and created by heritage institutions as well as possible cooperation in that regard with scientific institutions.

① Główny specjalista ds. digitalizacji w Narodowym Instytucie Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów – Alicja de Rosset / Chief Digitisation Specialist at the National Institute for Museums and Public Collections, Alicja de Rosset

② Zastępca dyrektora MHP Anna Piekarska / PHM Deputy Director Anna Piekarska

③ Pełnomocnik dyrektora ds. informatyzacji i projektów cyfrowych w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego – Dominik Purchała / Director's Representative for IT and digital projects at the Institute of History of the University of Warsaw – Dominik Purchała

220 lat szczepień ochronnych. W rocznicę publikacji rozprawy Edwarda Jennera o szczepieniu ospy

7 czerwca w Warszawie odbyła się konferencja popularnonaukowa, której celem było nagłośnienie aktualnego problemu społecznego, jakim jest zabezpieczenie ludności przed nawrotem epidemii chorób zakaźnych. W spotkaniu udział wzięli: dr Agnieszka Fihel, prof. Teresa Jackowska, prof. Andrzej Karpiński, dr hab. Michał Kopczyński, prof. Anna Nasiłowska-Rek oraz dr hab. Janusz Ostrowski. Konferencja została zorganizowana przez: Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Instytut Historyczny i Wydział Artes Liberales Uniwersytetu Warszawskiego oraz Muzeum Historii Polski.

220 years of Protective Vaccinations. On the Anniversary of the Publication of Edward Jenner's Treatise on Measles Vaccine

A popular-science conference was held in Warsaw on 7 June aimed at promoting the current social challenge of protecting the population against the recurrence of infectious disease epidemics. The meeting was attended by Doctor Agnieszka Fihel, Professor Teresa Jackowska, Professor Andrzej Karpiński, Doctor Michał Kopczyński, Professor Anna Nasiłowska-Rek and Doctor Janusz Ostrowski. The conference was organised by the Centre of Postgraduate Medical Education, the Faculty of History and Artes Liberales Faculty of the University of Warsaw, as well as the Polish History Museum.

④ Dr hab. Michał Kopczyński (MHP, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego) / Dr Michał Kopczyński (PHM, Institute of History at the University of Warsaw)

⑤ Prof. Teresa Jackowska (Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego) / Prof. Teresa Jackowska (Centre of Postgraduate Medical Education)

Dziedzictwo II Rzeczypospolitej

Ideowej i materialnej spuściznie dwudziestolecia międzywojennego była poświęcona dwudniowa (9–10 października) konferencja Muzeum Historii Polski „Dziedzictwo II Rzeczypospolitej”. Inicjatorem wydarzenia był Jarosław Sellin, sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Pełnomocnik Rządu do spraw obchodów Stulecia Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Znaczący epoki dyskutowali o międzywojennej myśli politycznej, scalaniu prawa, rozwoju gospodarczym, a także o budowaniu nowoczesnego systemu edukacji, życiu kulturalnym i religijnym oraz o tym, jaki obraz II Rzeczypospolitej utrwalił się w pamięci społeczeństwa powojennego. W debacie udział wzięli: dr hab. Katarzyna Błachowska, dr hab. Piotr Fiedorczyk, dr hab. Dariusz Gawin, prof. Rafał Habielski, prof. Marek Kornat, dr hab. Wojciech Kwiatkowski, prof. Wojciech Morawski, dr Katarzyna Naliwajek, prof. Andrzej Nowak, dr Katarzyna Nowakowska-Sito, prof. Bolesław Orłowski, prof. Wojciech Roszkowski, dr hab. Paweł Skibiński, prof. Włodzimierz Suleja, dr hab. Andrzej Szczerski, dr Mateusz Werner oraz prof. Jan Żaryn.

Konferencja została dofinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017–2022.

Heritage of the Second Polish Republic

The ideological and material heritage of the interwar period was the focus of a two-day (9–10 October) conference of the Polish History Museum titled ‘Heritage of the Second Polish Republic’. The instigator of the event was Jarosław Sellin, Secretary of State at the Ministry of Culture and National Heritage and the Government Plenipotentiary in charge of events marking the Centenary of Poland’s Regaining of Independence. Experts on that historical period discussed interwar political thought, law consolidation, economic development, as well as building a modern educational system, cultural and religious life, and the image of the Second Polish Republic imprinted in the memory of post-war society. Participants of the debate included Doctor Katarzyna Błachowska, Doctor Piotr Fiedorczyk, Doctor Dariusz Gawin, Professor Rafał Habielski, Professor Marek Kornat, Doctor Wojciech Kwiatkowski, Professor Wojciech Morawski, Doctor Katarzyna Naliwajek, Professor Andrzej Nowak, Doctor Katarzyna Nowakowska-Sito, Professor Bolesław Orłowski, Professor Wojciech Roszkowski, Doctor Paweł Skibiński, Professor Włodzimierz Suleja, Doctor Andrzej Szczerski, Doctor Mateusz Werner and Professor Jan Żaryn.

The conference received financial support from the Ministry of Culture and National Heritage in the context of the Multiannual Programme ‘Niepodległa’ [Independent] for 2017–2022.

① Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin / Secretary of State at the Ministry of Culture and National Heritage, Jarosław Sellin

② Prof. Wojciech Roszkowski (Szkoła Główna Handlowa, przewodniczący Rady MHP) / Prof. Wojciech Roszkowski (SGH Warsaw School of Economics, Chairman of the PHM Board)

③ Od lewej: dyrektor MHP Robert Kostro, prof. Andrzej Nowak (Uniwersytet Jagielloński), dr hab. Paweł Skibiński (Uniwersytet Warszawski), prof. Marek Kornat (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

/ Left-right: PHM Director Robert Kostro, Prof. Andrzej Nowak (Jagiellonian University), Dr Paweł Skibiński (University of Warsaw), Prof. Marek Kornat (Cardinal Stefan Wyszyński University)

④ Prof. dr hab. Jan Pomorski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) / Prof. Jan Pomorski, PhD (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin)

⑤ Od lewej: prof. Piotr Fiedorczyk (Uniwersytet w Białymstoku), prof. Jan Żaryn (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), dr hab. Dariusz Gawin (Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk) / Left-right: Prof. Piotr Fiedorczyk

(University of Białystok), Prof. Jan Żaryn (Cardinal Stefan Wyszyński University), Dr Dariusz Gawin (Institute of Philosophy and Sociology, Polish Academy of Sciences)

⑥ Od lewej: dr hab. Katarzyna Błachowska (Uniwersytet Warszawski),

dr Mateusz Werner (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) / Left-right: Dr Katarzyna Błachowska (University of Warsaw), Dr Mateusz Werner (Cardinal Stefan Wyszyński University)

Stulecie niepodległości. Dwugłos polsko-litewski

10 listopada na Uniwersytecie Warszawskim odbyła się dyskusja o wyjątkowości dziejów polsko-litewskich oraz drogi do niepodległości obu krajów. W spotkaniu uczestniczyli historycy: Alvydas Nikžentaitis, Robert Kostro, Leszek Zasztowt, Robert I. Frost oraz publicysta Rimvydas Valatka. Debata zorganizowana była przez Forum Współpracy i Dialogu Polska–Litwa z udziałem Muzeum Historii Polski oraz Studium Europy Wschodniej UW.

Wykłady:

Polska a Szkocja. „Polski” portret Karola Edwarda Stuarta

10 stycznia w Muzeum Historii Polski odbył się wykład prof. Roberta I. Frosta, który opowiedział o nieprezentowanym publicznie od 1911 roku portrecie księcia. Wykład był relacją z historycznego śledztwa i próbą odpowiedzi na pytanie, czy obraz jest rzeczywiście konterfektem Karola Edwarda Stuarta. Szkocki badacz mówił także o nieznanach epizodach z historii stosunków polsko-szkockich i związkach szkockiej rodziny królewskiej z Sobieskimi.

Źródła legendy Józefa Piłsudskiego

28 września w Muzeum Historii Polski odbył się otwarty wykład prof. Janusza Odziemkowskiego poświęcony Józefowi Piłsudskiemu. Spotkanie zostało zorganizowane w ramach projektu „Polskie miejsca pamięci. Dzieje dumy i chwały”. Wykład poświęcony był procesowi kształtowania się i ewolucji legendy Marszałka od momentu jej powstania po czasy obecne, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł mitu; przedstawiał również stosunek społeczeństwa do postaci Piłsudskiego na różnych etapach historii.

Centenary of Independence. A Polish-Lithuanian Duet

On 10 November, a debate took place at the University of Warsaw on the uniqueness of the Polish-Lithuanian history and the road of both countries to independence. The meeting was attended by historians Alvydash Nikžentaitis, Robert Kostro, Leszek Zasztowt and Robert I. Frost, as well as columnist Rimvydas Valatka. The debate was organised by the Poland-Lithuania Forum for Cooperation and Dialogue with the participation of the Polish History Museum and the University of Warsaw's East European Studies.

① Od lewej: dyrektor MHP Robert Kostro, prof. Robert I. Frost (Uniwersytet w Aberdeen) / Left-right: PHM Director Robert Kostro, Prof. Robert I. Frost (University of Aberdeen)

Lectures:

Poland and Scotland. A 'Polish' Portrait of Charles Edward Stuart

On 10 January, a lecture was held at the Polish History Museum where Professor Robert I. Frost discussed the prince's portrait which has not been publicly shown since 1911. The lecture was an account of a historical investigation and an attempt at answering the question of whether the painting was indeed an image of Charles Edward Stuart. The Scottish researcher also discussed unknown episodes from the history of Polish-Scottish relations and links between the Scottish royal family and the Sobieski family.

Sources of Józef Piłsudski's Legend

On 28 September, Professor Janusz Odziemkowski delivered an open lecture on Józef Piłsudski at the Polish History Museum. The meeting was held in the context of the project entitled 'Polish memorial sites. A history of pride and glory'. The lecture was devoted to the process of the Marshal's legend taking shape and evolving from the moment of its inception until contemporary times, with special attention given to the sources of his mythos; it also presented how society viewed Piłsudski over different historical periods.

DZIEJE.PL

niepodległa

Wydarzenia Dzieje się Kalendarium Wywiady Zagadnienia Artykuły Postacie Multimedia

Walery Stawek

(1879-1939)

Jeden z najbliższych współpracowników Józefa Piłsudskiego, współtwórca Organizacji Bojowej PPS, żołnierz Legionów Polskich, członek Komendy Naczelnej POW, oficer WP, twórca BBWR, trzykrotny premier i marszałek Sejmu.

Projekty internetowe Internet Projects

Strona internetowa www.muzhp.pl i profile Muzeum na portalach społecznościowych

Strona internetowa MHP jest na bieżąco uzupełniana o informacje na temat najważniejszych wydarzeń z zakresu historii Polski (ze szczególnym uwzględnieniem rocznic), zawiera też komunikaty o działalności Muzeum.

Strona jest dostosowana do przeglądania za pomocą urządzeń mobilnych oraz do standardów WCAG 2.0

www.muzhp.pl website and the Museum's profiles on social media

The PHM's website is regularly updated with information about key events related to Polish history (with special emphasis on anniversaries) and also features content on the Museum's activity.

The website is adapted so as to be viewed on mobile devices and to conform with WCAG standards (adapted to the needs of persons with various perception dysfunctions). It is also available in English, owing to which it is a valuable source of information about Polish history for foreign users.

The website also features an e-store offering around 150 products: publications, educational material, films and gadgets.

Information on current PHM projects is also posted on social media: Facebook, Twitter, YouTube and Instagram.

Dzieje.pl

The dzieje.pl portal is the largest daily service with information concerning events related to Poland's 20th-century history and its cultural heritage. It is run by the Polish History Museum and the Polish Press Agency under the patronage of the Ministry of Culture and National Heritage. In 2018, the portal's editorial team posted nearly 17,000 various text pieces concerning history and around 10,000 photographs, videos and infographics. The special subsite niepodlegla.dzieje.pl was extended due to the centenary of Poland's regaining of independence. Additionally, documentary films and special anniversary-related bookmarks were created on the March 1968 events, the 1968 invasion of Warsaw Pact troops on Czechoslovakia, or the 35th anniversary of Pope John Paul II's second visit to Poland.

(dostosowanie do potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami percepcji). Jest dostępna także w wersji anglojęzycznej, dzięki czemu stanowi cenne źródło informacji o dziejach Polski dla zagranicznego odbiorcy.

W ramach strony działa e-sklep, w którym oferowanych jest około 150 produktów – wydawnictw, materiałów edukacyjnych, filmów oraz gadżetów.

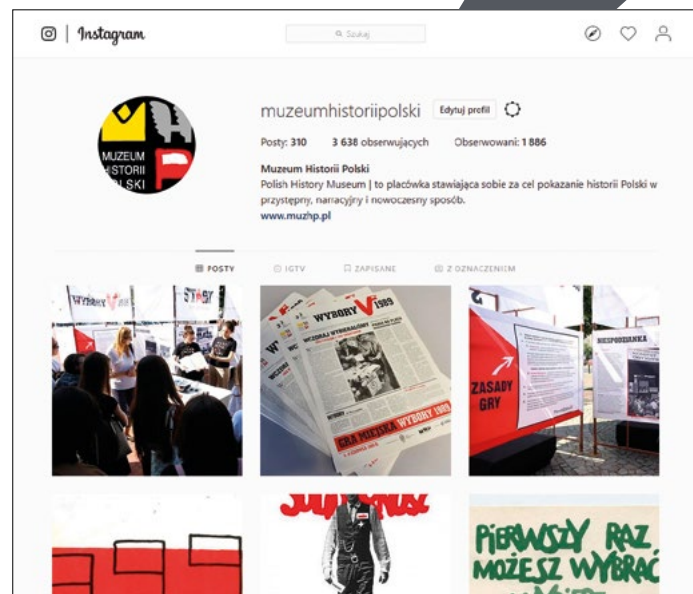
Informacje o bieżących projektach MHP są zamieszczane także na portalach społecznościowych: Facebook, Twitter, YouTube i Instagram.

Dzieje.pl

Portal dzieje.pl to największy codzienny serwis publikujący informacje na temat wydarzeń wpisanych w historię Polski XX wieku i jej dziedzictwa kulturowego. Prowadzony jest przez Muzeum Historii Polski i Polską Agencję Prasową pod patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2018 roku redakcja portalu zamieściła blisko 17 000 różnego rodzaju materiałów tekstowych dotyczących historii oraz około 10 000 fotografii, realizacji wideo i infografik. Rozbudowano specjalną podstronę niepodległa.dzieje.pl w związku z 100. rocznicą odzyskania niepodległości. Powstały także filmy dokumentalne i specjalne zakładki rocznicowe: na temat marca 1968 roku, inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację w 1968 roku, 35. rocznicy drugiej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski.

BazHum (www.bazhum.muzhp.pl)

BazHum to program opracowania, digitalizacji i udostępnienia pełnej zawartości polskich naukowych czasopism humanistycznych i społecznych. Umożliwia on dotarcie do tysięcy artykułów z archiwalnych numerów pism naukowych, w tym „Przeglądu Historycznego”, „Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej” czy „Studiów Źródłoznawczych”. Jest narzędziem wspierającym badania i edukację oraz promującym

BazHum (www.bazhum.muzhp.pl)

BazHum is a programme allowing for the elaboration, digitisation and making available the full content of Polish scientific periodicals (humanities and social sciences). It enables access to thousands of articles from archived issues of such periodicals as *Przegląd Historyczny*, *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej* or *Studia Źródłoznawcze*. It is a tool supporting research and education as well as promoting open access to scientific content. Placing periodicals in the database considerably simplifies the acquisition, systematisation, aggregation and transfer of valuable information. These activities are less time-consuming while ensuring more precise results. BazHum makes it much easier to use materials that are difficult to obtain.

The scheme is funded by the Polish History Museum, the Ministry of Science and Higher Education, and the Ministry of Culture and National Heritage.

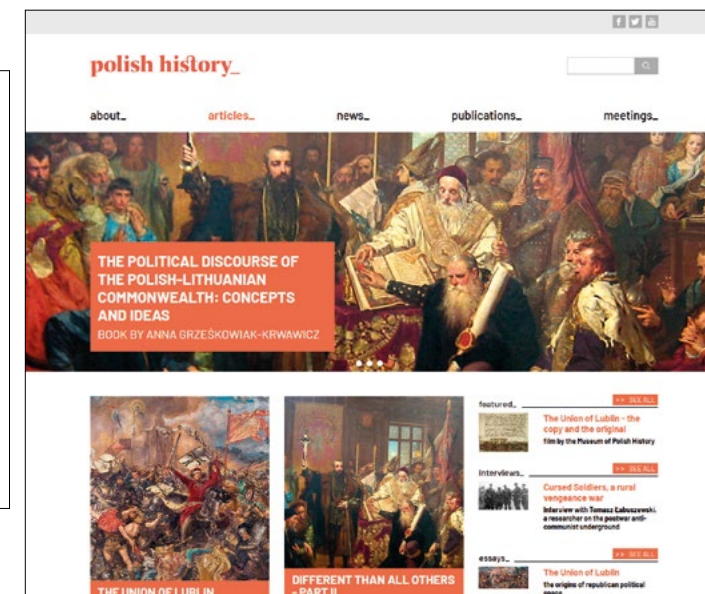

otwarty dostęp do treści naukowych. Dzięki umieszczeniu czasopism w bazie znacznie prostsze jest pozyskiwanie, porządkowanie, agregowanie i przekazywanie wartościowych informacji. Czynności te wymagają mniej czasu i zapewniają bardziej precyzyjne wyniki. BazHum znacząco ułatwia korzystanie z trudno dostępnych materiałów.

Program finansowany jest ze środków Muzeum Historii Polski, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Serwis Kolekcja Starych Druków BIH UW (starodruki.ihuw.pl)

Serwis pozwala na przeglądanie zdigitalizowanej kolekcji 609 starych druków ze zbiorów Biblioteki Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Poszczególne starodruki można przeglądać bezpośrednio na stronie lub

BIH UW Old Prints Collection Service (starodruki.ihuw.pl)

This service facilitates browsing through the digitalised collection of 609 old prints assembled by the Library of the University of Warsaw's Institute of History (BIH UW). Individual prints can be viewed directly on the website or downloaded and saved to the user's own PC. Owing to this service, it is possible to present materials not made accessible before due to their poor state.

This project has been delivered by the 'Klio' Scientific Foundation of Friends of IH UW and the Polish History Museum owing to a subsidy from the Ministry of Culture and National Heritage (priority 'Protection and Digitisation of Cultural Heritage').

pobrać je i zapisać na własnym komputerze. Dzięki serwisowi możliwe jest zaprezentowanie materiałów dotąd nieudostępnianych ze względu na zły stan zachowania.

Projekt został zrealizowany przez Fundację Naukową Przyjaciół IH UW „Klio” i Muzeum Historii Polski dzięki dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (priorytet „Ochrona i Cyfryzacja Dziedzictwa Kulturowego”).

Polishhistory.pl

This English-language portal is a tool for researching and popularising Polish history and, simultaneously, an original compendium of historical knowledge. It targets primarily researchers involved in Polish history studies, yet its content can also be of interest to undergraduate and PhD students as well as all history lovers. Work is under way aimed at the further development of the portal: extending its scope and improving its attractiveness to users.

The Warsaw Confederation

Henrician articles

Lwów vows of Jan Kazimierz

Polish-Lithuanian Commonwealth

1370 - 1370

1371 - 1572

1569 - 1795

1795 - 1918

1918 - 1939

1939 - 1945

1944 - 1989

from 1989

Sort by: Date ^ Title

type your keywords

List of subjects: All v

January 28, 1573

The Warsaw Confederation

May 12, 1573

Henrician articles

April 1, 1656

1776

The abolishment of torture and death penalty in witch trials

May 3, 1791

The Constitution of the 3rd of May (the Government Statute)

Polishhistory.pl

Anglojęzyczny portal stanowi narzędzie badawcze i popularyzujące polską historię, a zarazem swoiste kompendium wiedzy historycznej. Jest adresowany przede wszystkim do naukowców prowadzących badania dotyczące dziejów Polski, ale jego zawartość może zainteresować również studentów i doktorantów oraz wszystkich miłośników historii. Trwają prace nad dalszym rozwojem portalu: zwiększeniem jego zasięgu oraz podniesieniem atrakcyjności dla użytkowników.

Legal Path of Polish Freedom (www.polishfreedom.pl)

Projekt polega na prezentacji źródeł historycznych – od X do XX wieku – w formie internetowej kolekcji, ukazującej poprzez pryzmat wybranych tekstów źródłowych najważniejsze wydarzenia z historii Polski, a także polską tradycję przywiązania do wolności. Na portalu tym Muzeum Historii Polski udostępnia dorobek polskiego prawodawstwa oraz dokumenty historyczne – są wśród nich na przykład: *Dagome iudex*, tekst Konstytucji *Nihil novi* i aktu unii lubelskiej czy źródła bardziej nam współczesne, takie jak homilia Jana Pawła II na placu Zwycięstwa z 2 czerwca 1979 roku. Zasób materiałów jest sukcesywnie uzupełniany. Dokumenty, poprzedzone objaśnieniami nakreślającymi kontekst historyczny, są prezentowane w języku łacińskim (w przypadku dokumentów, które powstały po łacinie), polskim i angielskim. Strona jest skierowana przede wszystkim do odbiorców z zagranicy, którzy ze względu na barierę językową często nie mają możliwości czerpania wiedzy na temat historii Polski bezpośrednio ze źródeł.

Partnerzy projektu to: Polish American Historical Association (Polsko-Amerykańskie Towarzystwo Historyczne) i Polski Instytut Naukowy w Ameryce (PIASA).

Legal Path of Polish Freedom (www.polishfreedom.pl)

The project consists in presenting historical sources – from the 10th until the 20th century – in the form of an online collection showcasing key events of Polish history as well as the Polish tradition of adhesion to freedom through the perspective of selected source texts. On this site, the Polish History Museum makes available the achievements of Polish legislation and historical documents including, for instance: *Dagome iudex*, the *Nihil novi* constitution and the Union of Lublin Act or certain more contemporary sources, such as Pope John Paul II's sermon delivered at Victory Square on 2 June 1979. The resources are enriched progressively. Introduced by explanations outlining their historical context, the documents are presented in Latin (if that is their original language), Polish and English. The website is intended primarily for foreign users who, owing to the language barrier, are often unable to draw knowledge about Polish history directly from original sources.

The project partners are the Polish American Historical Association and the Polish Institute of Arts and Sciences of America (PIASA).

**Popularyzacja
historii**

**Popularising
History**

XIII Przystanek Niepodległość

Z okazji narodowego święta 11 listopada w pawilonie na placu Teatralnym w Warszawie Muzeum Historii Polski przygotowało interaktywną grę przestrzenną „Labirynt Niepodległości”.

Oparta na konstrukcji labiryntu gra obejmowała najważniejsze wydarzenia z historii Polski: okresu zaborów i walki o niepodległość. Fabuła gry pozwoliła uczestnikom na udział w takich wydarzeniach, jak powstanie listopadowe, powstanie styczniowe czy I wojna światowa. Gracze mogli zmierzyć się z problemami i dylematami, przed którymi stawali Polacy żyjący pod zaborami. Finałem była przestrzeń poświęcona budowaniu nowego państwa, prezentująca problemy i wyzwania odrodzonego kraju. Konstrukcja gry wykorzystywała elementy wystawiennicze, aktywności analogowe oraz multimedia. Od 7 do 11 listopada 2018 roku w grze udział wzięło ponad 10 000 osób.

Przystankowi Niepodległość towarzyszyła okolicznościowa jednodniówka „Jesteśmy” – jej tematem przewodnim były biografie kobiet, które położyły zasługi w walce narodowo-wyzwolenczej i dziele odbudowy Rzeczypospolitej.

13th edition of the Independence Station

On the occasion of the national holiday of 11 November, a pavilion at Theatre Square in Warsaw was the venue for an interactive urban game called 'A Labyrinth of Independence', prepared by the Polish History Museum.

Based on the structure of a labyrinth, the game covered key events in Polish history: the time of the partitions and battle for independence. The plot enabled participants to take part in such events as the November 1830 Uprising, the January 1863 Uprising, or the First World War. Players were able to face the problems and dilemmas experienced by Poles living in a partitioned country. The finale of the game offered a space dedicated to the construction of a new state, presenting the problems and challenges of the newly independent country. The game structure made use of some exhibition aspects, analogue activities and multimedia. Over 10,000 persons played the game between 7 and 11 November 2018.

The Independence Station was accompanied by the occasional circular paper *Jesteśmy* [We Are] – its leading theme being biographies of women who had distinguished themselves in battles for Poland's independence and its reconstruction.

Wydarzenie Historyczne Roku 2017

Celem plebiscytu organizowanego corocznie przez Muzeum Historii Polski jest wyróżnienie autorów najlepszych inicjatyw historycznych w trzech kategoriach: „Wystawa”, „Wydarzenie” oraz „Edukacja i multimedia”.

W 2018 roku do 11. edycji konkursu z całej Polski i z zagranicy zgłoszono ponad 200 wydarzeń zorganizowanych w 2017 roku. Spośród nich jury wybrało finałową piętnastkę, na którą następnie głosowali internauci.

Najwięcej głosów w kategorii „Wystawa” zdobyła interaktywna ekspozycja „Pogromcy Enigmy” opowiadająca o kryptologach, którzy złamali kod niemieckiej maszyny szyfrującej. Organizatorem był Urząd Miasta Poznania.

W kategorii „Wydarzenie” za najważniejsze w 2017 roku uznano akcję „BohaterON – włącz historię!” – ogólnopolską kampanię upamiętniającą powstańców warszawskich. Organizatorami były Fundacja Rosa i Fundacja Sensoria.

W kategorii „Edukacja i multimedia” najwięcej głosów internautów uzyskała akcja edukacyjna „Świeatko dla Czerwca '56”, angażująca dzieci i młodzież w upamiętnienie ofiar buntu 28 czerwca 1956 roku w Poznaniu. Organizatorem było Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956.

Uroczysta gala wręczenia nagród z udziałem wicepremiera, ministra kultury prof. Piotra Glińskiego odbyła się 30 maja w Pałacu Rzeczypospolitej w Warszawie.

Historical Event of the Year 2017

The objective of the annual contest staged by the Polish History Museum is to distinguish the authors of the most interesting historical initiatives in three categories: Exhibition, Event, and Education and Multimedia.

In 2018, more than 200 events from the whole of Poland, as well as abroad, held in 2017, were entered into the 11th edition of the competition. The jury selected 15 finalists subjected to voting by internet users.

In the Exhibition category, the majority of votes was received by an interactive show called 'Conquerors of the Enigma' about the cryptologists who broke the code of the German encrypting machine. It was organised by the Poznań City Office.

The winner of the Event category was 'BohaterON – włącz historię!' [To the heroes – switch on history!], a nationwide campaign commemorating the fighters of the Warsaw Rising. It was organised by the Rosa and Sensoria Foundations.

Most votes in the Education and Multimedia category went to an educational campaign called 'Light for June 1956', engaging children and youth in commemorating the participants of the 28 June 1956 protest in Poznań. It was organised by the June 1956 Poznań Uprising Museum.

The ceremonial award gala attended by Deputy Prime Minister and Minister of Culture Professor Piotr Gliński took place at the Palace of the Commonwealth in Warsaw on 30 May.

① Laureaci 11. edycji plebiscytu
Wydarzenie Historyczne Roku /
Laureates of the 11th edition of
the Historical Event of the Year
competition

Patriotyzm Jutra

20 kwietnia Muzeum Historii Polski rozstrzygnęło X edycję programu „Patriotyzm Jutra”, którego celem jest wspieranie organizacji pozarządowych i samorządowych instytucji kultury realizujących projekty z zakresu edukacji historycznej i patriotycznej.

Spośród blisko 950 nadesłanych zgłoszeń wsparcie finansowe na łączną kwotę prawie 4 mln złotych otrzymały 143 projekty.

Na liście nagrodzonych znalazły się głównie przedsięwzięcia promujące historię lokalną i dziedzictwo regionów oraz rocznice (z wyłączeniem 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości). Dofinansowane projekty zakładały realizację różnorodnych działań, takich jak: warsztaty, spektakle, gry miejskie, happeningi, filmy, wystawy, wydawnictwa, rozwijanie zasobów archiwistyki społecznej i historii mówionej. Wśród wybranych organizacji odnaleźć można było przedstawicieli wszystkich województw.

Bohater-
zrób to
sam!

Muzeum Miasta Łodzi
2018

Patriotism of Tomorrow

On 20 April, the Polish History Museum finalised the 10th edition of its 'Patriotism of Tomorrow' programme aimed at supporting non-governmental and local-government cultural institutions delivering projects in historical and patriotic education.

Out of nearly 950 projects that entered the contest, financial support of a total of almost 4 million Polish zlotys was received by 143 initiatives.

Winners mainly included projects promoting local history and regional heritage, as well as anniversaries (excluding the centenary of Poland's regaining of independence). These offered a range of activities, such as workshops, theatrical plays, location-based games, happenings, films, exhibitions, publications, developing resources of social archives and oral history. All Polish provinces were represented by the winning projects.

Institut Rozwoju Sztuki
FOT. HELENA SIADLAK

Konkurs literacko-edukacyjny „40 Pokoleń”

Muzeum Historii Polski zorganizowało konkurs literacko-edukacyjny „40 Pokoleń”. Zadaniem uczestników było napisanie niebeletrystycznych tekstów skierowanych do dzieci w wieku wczesnoszkolnym, rozwijających trzy zagadnienia: Co to jest historia, czym są źródła historyczne? Jak kształtowały się granice Polski od Mieszka I po rok 1945? Kto ty jesteś?

Tytuł konkursu nawiązywał do faktu, że na tysiącletnie dzieje Polski złożyło się życie czterdziestu generacji. Posłużenie się kategorią pokolenia miało na celu wyjaśnienie dzieciom, czym jest ciągłość historyczna i jakie elementy symbolizują przynależność do wspólnoty.

Spośród 38 zgłoszeń komisja konkursowa wybrała prace Anny Krygier i Mariusza W. Kliszewskiego – laureaci otrzymali nagrody pieniężne. Wyróżnienia honorowe otrzymali: Anna Krygier, Marcin Przewoźniak, Marta Krysiak, Beata Żywica-Ciacek oraz Kamila Zagórska.

‘40 Generations’ literature and education competition

The Polish History Museum organised a literary and educational competition entitled ‘40 Generations’. The participants were given the task of writing non-fiction texts for younger schoolchildren, developing three themes: What is history, what are historical sources? How did Poland’s borders change from the times of Mieszko I until 1945? Who are you?

The competition title referred to the fact that Poland’s history of 1,000 years comprised the lives of 40 generations. Using the category of generation, it aimed at explaining to children the notion of historical continuity and which elements were symbolic of belonging to a community.

Out of the 38 entered works, the selection committee chose ones by Anna Krygier and Mariusz W. Kliszewski – the laureates received financial awards. Honorary distinctions went to Anna Krygier, Marcin Przewoźniak, Marta Krysiak, Beata Żywica-Ciacek and Kamila Zagórska.

Akcja edukacyjna „Żonkile”

W 75. rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim – największego zbrojnego zrywu Żydów podczas II wojny światowej – Muzeum POLIN zorganizowało dwa wydarzenia: 6. edycję akcji „Żonkile” oraz koncert „Łączy nas pamięć”. Muzeum Historii Polski, podobnie jak w ubiegłych latach, było partnerem akcji, w ramach której na ulicach Warszawy i innych miast w Polsce oraz za granicą wolontariusze rozdawali papierowe żonkile – symbol pamięci o bohaterach powstania z 1943 roku.

‘Daffodils’ educational campaign

On the 75th anniversary of the outbreak of the Warsaw Ghetto Uprising – the largest armed protest staged by Jews in the course of the Second World War – the POLIN Museum organised two events: the 6th edition of the ‘Daffodils’ campaign and a concert entitled ‘We are bound by memory’. Just as in previous years, the Polish History Museum was a partner of the former, which involved volunteers handing out paper daffodils symbolic of the memory of the heroes of the 1943 uprising in the streets of Warsaw and other Polish towns, as well as abroad.

① Laureaci konkursu „40 Pokoleń” oraz dyrektor MHP Robert Kostro, członek jury konkursu, kierownik działu edukacyjnego MHP Gabriela Sierocińska-Dec, sekretarz konkursu Monika Machlejd / Laureates of the ‘40 Generations’ competition

with PHM Director Robert Kostro, a jury member, head of the PHM educational unit Gabriela Sierocińska-Dec and competition secretary Monika Machlejd

40
POKOLEŃ
KONKURS NA KSIĄŻKĘ EDUKACYJNĄ

Nagrody i wyróżnienia

Awards and Distinctions

①

Książka Historyczna Roku 2018

Moje wspomnienia Stanisława Wojciechowskiego wydane przez Muzeum Historii Polski zostały „Książką Historyczną Roku 2018” w kategorii „Najlepsze wspomnienia dotyczące Polski i Polaków w XX wieku”.

Konkurs ma za zadanie popularyzować dzieje Polski XX wieku i zachęcać do czytania książek historycznych. Gala wręczenia nagród odbyła się 20 listopada 2018 roku w siedzibie Telewizji Polskiej w Warszawie, współorganizatora konkursu.

Nagroda im. prof. Jerzego Skowronka

Książka autorstwa Jana Trynkowskiego *Polski Sybir. Zesłańcy i ich życie. Narodziny mitu*, która ukazała się staraniem Muzeum Historii Polski, Wydawnictwa Neriton oraz Instytutu Historii PAN, została wyróżniona przez Kapitułę Nagrody im. prof. Jerzego Skowronka.

Jest to nagroda przyznawana autorom i wydawcom w dziedzinie historii i archiwistyki. Uroczystość wręczenia miała miejsce 18 maja podczas Targów Książki Akademickiej

②

③

Historical Book of the Year 2018

Stanisław Wojciechowski's *Moje wspomnienia* [My memories] published by the Polish History Museum was selected the 'Historical Book of the Year 2018' in the category 'Best memoirs concerning Poland and Poles in the 20th century'.

The contest aims at popularising Poland's 20th-century history and encouraging the public to read historical books. The awards gala took place on 20 November 2018 at the Warsaw seat of Telewizja Polska, the contest's co-organiser.

Professor Jerzy Skowronek Award

The book by Jan Trynkowski titled *Polski Sybir. Zesłańcy i ich życie. Narodziny mitu* [Polish Siberia. Deportees and Their Lives. The Birth of a Myth], the collective publishing effort of the Polish History Museum, Wydawnictwo Neriton Publishing House and the Institute of History of the Polish Academy of Sciences, received a distinction by the Chapter of the Professor Jerzy Skowronek Award.

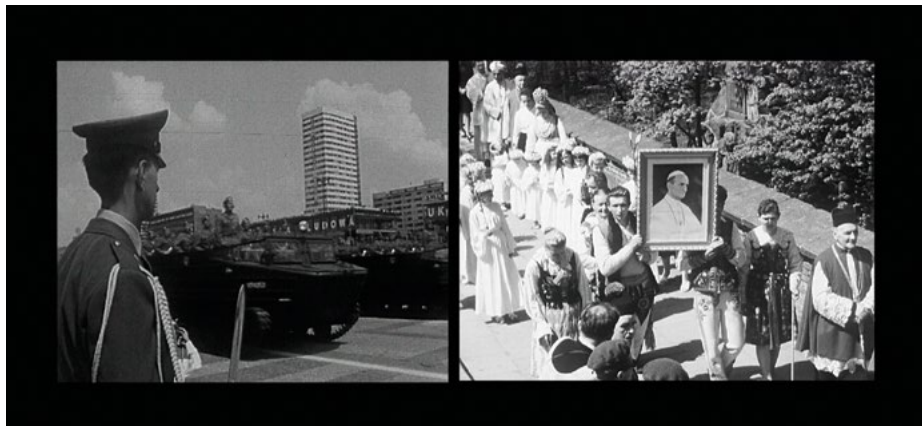
① Przewodniczący kapituły konkursu „Książka Historyczna Roku” prof. dr hab. Antoni Dudek / President of the 'Historical Book of the Year' competition chapter Prof. Antoni Dudek, PhD

② Jerzy Łazor, autor opracowania książki Stanisława Wojciechowskiego *Moje wspomnienia* / Jerzy Łazor, author of the elaboration of Stanisław Wojciechowski's book *Moje wspomnienia*

③ Dyrektor MHP Robert Kostro / PHM Director Robert Kostro

i Naukowej ACADEMIA odbywających się równolegle z Warszawskimi Targami Książki na Stadionie Narodowym w Warszawie.

The prize is awarded to authors and publishers in the fields of history and archive studies. The awards ceremony took place on 18 May during the ACADEMIA Academic and Scientific Book Fair held in parallel with the Warsaw Book Fair at the National Stadium in Warsaw.

Wyróżnienie dla filmu *Rok 1966*

Dokumentalny film *Rok 1966* wyprodukowany przez Muzeum Historii Polski w reżyserii Rafała Geremka otrzymał wyróżnienie podczas X Festiwalu Niezłomni Niepokorni Wyklęci (29 września – 2 października). Film opowiada o kościelnych obchodach milenijnych i konkurencyjnych uroczystościach „1000-lecia Państwa Polskiego” organizowanych przez peerelowskie władze w 1966 roku.

W uzasadnieniu wyróżnienia za film jurorzy napisali: „za odkrywcze spojrzenie na historię PRL-u i odwagę w formułowaniu tezy o roli Wielkiej Nowenny w oporze społeczeństwa polskiego wobec systemu komunistycznego”.

Distinction for the film *1966*

The documentary film *1966*, produced by the Polish History Museum and directed by Rafał Geremek, received a distinction during the 10th edition of the Unruly, Undeterred, Cursed Film Festival (29 September – 2 October). It recounts the millennial celebrations related to the anniversary of Poland's conversion to Christianity organised by the Church and the rival 'Millennium of the Polish State' ceremonies staged by the communist authorities of the Polish People's Republic in 1966.

Justifying this distinction, the jury members wrote that the film showed an 'inventive look at the PPR's history, as well as courage in suggesting the role of the Great Novenna in the resistance of Polish society against the communist system'.

Zespół Muzeum Historii Polski

Dyrektor
Robert Kostro
info@muzhp.pl

Z-ca Dyrektora
ds. Merytorycznych
Anna Piekarska
anna.piekarska@muzhp.pl

Sekretariat
Monika Ciszewska
Dorota Zielińska
tel. 22 211 90 02
info@muzhp.pl

Dział budowy wystawy stałej
Kierownik **Agnieszka Celeda**
tel. 22 211 90 69
agnieszka.celeda@muzhp.pl

Dział programowy
wystawy stałej
Kierownik
dr hab. Piotr Ugniewski
tel. 22 211 90 25
piotr.ugniewski@muzhp.pl

Dział inwestycji
Kierownik **Robert Wojtaś**
robert.wojtas@muzhp.pl

Dział zbiorów
Kierownik **Monika Matwiejczuk**
tel. 22 211 90 48
monika.matwiejczuk@muzhp.pl

Starszy konserwator
Aleksandra Wróbel
tel. 22 211 90 78
aleksandra.wrobel@muzhp.pl

Dział edukacyjny
Kierownik
Gabriela Sierocińska-Dec
tel. 22 211 90 08
gabriela.sierocinska@muzhp.pl

Dział projektów kulturalnych
i współpracy z zagranicą
Kierownik **Wojciech Kalwat**
tel. 22 211 90 73
wojciech.kalwat@muzhp.pl

Dział wydawnictw
i zasobów cyfrowych
Kierownik **dr Anna Kalinowska**
tel. 22 211 90 04
anna.kalinowska@muzhp.pl

Dział promocji
Kierownik **Marek Stremeci**
Rzecznik Prasowy
tel. 22 211 90 11
marek.stremeci@muzhp.pl

Dział organizacyjno-prawny
Kierownik
Marta Szymańska-Leszczynska
tel. 22 211 90 80
marta.leszczynska@muzhp.pl

Księgowność
Główna Księgowa
Joanna Dominiak
tel. 22 211 90 16
joanna.dominiak@muzhp.pl

Samodzielne Stanowisko
ds. Koordynacji Projektów
Badawczych
dr hab. Michał Kopczyński
tel. 22 211 90 30
michal.kopczynski@muzhp.pl

Pełnomocnik Dyrektora
ds. Strategii i Rozwoju
dr Mikołaj Mirowski
tel. 22 211 90 30
mikolaj.mirowski@muzhp.pl

Samodzielne Stanowisko
ds. Kadr i Plac
Magdalena Olechno
tel. 22 211 90 17
magdalena.olechno@muzhp.pl

Biblioteka
Katarzyna Pawlicka
tel. 22 211 90 21
katarzyna.pawlicka@muzhp.pl

Muzeum Historii Polski
w Warszawie
ul. Mokotowska 33/35
00-560 Warszawa
www.muzhp.pl

The Polish History Museum Team

Director
Robert Kostro
info@muzhp.pl

Deputy Director
Anna Piekarska
anna.piekarska@muzhp.pl

Secretariat
Monika Ciszewska
Dorota Zielińska
phone (+48) 22 211 90 02
info@muzhp.pl

Permanent Exhibition Construction Department
Head: **Agnieszka Celeda**
phone (+48) 22 211 90 69
agnieszka.celeda@muzhp.pl

Permanent Exhibition Programme Department
Head: **Dr Piotr Ugniewski**
phone (+48) 22 211 90 25
piotr.ugniewski@muzhp.pl

Investment Department
Head: **Robert Wojtaś**
robert.wojtas@muzhp.pl

Collections Department
Head: **Monika Matwiejczuk**
phone (+48) 22 211 90 48
monika.matwiejczuk@muzhp.pl

Senior Conservator
Aleksandra Wróbel
phone: (+48) 211 90 78
aleksandra.wrobel@muzhp.pl

Education Department
Head:
Gabriela Sierocińska-Dec
phone (+48) 22 211 90 08
gabriela.sierocinska@muzhp.pl

Cultural Projects and International Cooperation Department
Head: **Wojciech Kalwat**
phone 22 211 90 73
wojciech.kalwat@muzhp.pl

Publishing and Digital Resources Department
Head: **Dr Anna Kalinowska**
phone (+48) 22 211 90 04
anna.kalinowska@muzhp.pl

Promotion Department
Head: **Marek Stremecki**
Spokesperson
phone (+48) 22 211 90 11
marek.stremecki@muzhp.pl

Legal and Administrative Department
Head:
Marta Szymańska-Leszczyńska
phone (+48) 22 211 90 80
marta.leszczyńska@muzhp.pl

Accounting Department
Chief Accountant
Joanna Dominiak
phone (+ 48) 22 211 90 16
joanna.dominiak@muzhp.pl

Independent Post for Research Project Coordination
Dr Michał Kopczyński
phone(+48) 22 211 90 30
michal.kopczynski@muzhp.pl

Director's Representative for Strategy and Development
Dr Mikołaj Mirowski
phone(+48) 22 211 90 30
mikolaj.mirowski@muzhp.pl

Independent Post for HR and Payroll
Magdalena Olechno
phone (+48) 22 211 90 17
magdalena.olechno@muzhp.pl

Library
Katarzyna Pawlicka
phone (+48) 22 211 90 21
katarzyna.pawlicka@muzhp.pl

The Polish History Museum in Warsaw
ul. Mokotowska 33/35
00-560 Warszawa, Poland
www.muzhp.pl

Rada Muzeum Historii Polski Kadencja 2015–2019

Przewodniczący Rady
prof. dr hab. Wojciech Roszkowski

Zastępca Przewodniczącego Rady
prof. dr hab. Henryk Samsonowicz

prof. Richard Butterwick-Pawlikowski
dr hab. Jolanta Choińska-Mika
prof. dr hab. Andrzej Chwalba
prof. dr hab. Andrzej Friszke
dr Adolf Juzwenko
dr Łukasz Kamiński
Alicja Knast
prof. dr hab. Krzysztof Mikulski
dr hab. Filip Musiał
prof. dr hab. Andrzej Nowak
prof. dr hab. Andrzej Rottermund
dr hab. Paweł Śpiewak
Renata Wiśniewska

Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Historii Polski

Od 2011 roku przy Muzeum działa Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Historii Polski. Skupia wielu wybitnych historyków i intelektualistów wywodzących się z różnych środowisk. Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie działań MHP i udział w dyskusjach nad jego programem. Stowarzyszenie pragnie być również forum obywatelskiej debaty na temat historii Polski i jej roli w życiu społecznym. Stowarzyszeniu zależy szczególnie na szerzeniu wiedzy o relacji pomiędzy polskim a europejskim dziedzictwem historycznym oraz wspieraniu inicjatyw przyczyniających się do pogłębienia wiedzy o dziejach Polski. Od 2015 roku prezesem Stowarzyszenia jest dr Mateusz Werner.

Board of the Polish History Museum 2015–2019 term

Board Chairman
Prof. Wojciech Roszkowski

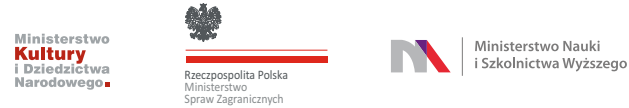
Deputy Board Chairman
Prof. Henryk Samsonowicz

Prof. Richard Butterwick-Pawlikowski
Dr Jolanta Choińska-Mika
Prof. Andrzej Chwalba
Prof. Andrzej Friszke
Dr Adolf Juzwenko
Dr Łukasz Kamiński
Alicja Knast
Prof. Krzysztof Mikulski
Dr Filip Musiał
Prof. Andrzej Nowak
Prof. Andrzej Rottermund
Dr Paweł Śpiewak
Renata Wiśniewska

Association of Friends of the Polish History Museum

Since 2011, the PHM has been supported by the Association of Friends of the Polish History bringing together eminent historians and intellectuals stemming from various backgrounds. The key objective of the Association is supporting the PHM in its activities and participating in discussions concerning its programme. The Association also aspires to be a forum for a civic debate on Polish history and its role in social life. Of particular interest to the body is spreading knowledge about relations between Polish and European historical heritage as well as supporting initiatives contributing to more in-depth knowledge of Poland's history. Since 2015, the Association has been chaired by Doctor Mateusz Werner.

Muzeum Historii Polski składa serdeczne podziękowania
za wsparcie działań i projektów w 2018 roku:
Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwu Spraw Zagranicznych
oraz sponsorom, partnerom
i patronom medialnym.

SPONSORZY I PARTNERZY SPONSORS AND PARTNERS

The Polish History Museum would like
to extend its heartfelt thanks to:
the Ministry of Culture and National Heritage,
the Ministry of Foreign Affairs
as well as our sponsors, partners and media patrons
for supporting our activities
and projects in 2018.

PATRONI MEDIALNI MEDIA PARTNERS

Wydawca:
Muzeum Historii Polski

Tłumaczenie:
Mikołaj Sekrecki
Redakcja angielska:
Anna Meysztowicz
Redakcja i korekta:
Małgorzata Kowalczyk, Elżbieta Lichočka,
Monika Machlejd, Anna Piekarska
Wybór i opisy zdjęć:
Małgorzata Kowalczyk, Wojciech Paduch
Projekt graficzny i skład:
LAVENTURA Maciej Sawicki

Zdjęcia:
Marek Banaczek (Muzeum Okręgowe w Sandomierzu),
Biuro Polskie w Tajpej, Mariusz Bodnar (MHP),
Centralne Archiwum Wojskowe, Jolanta Dudzińska
(Czytelnia Miejska Biblioteki Publicznej w Kolnie), Izone,
Michał Janiszewski (Motion-Studio), Wojciech Kalwat (MHP),
Aldona Karczmarczyk (VanDorsenArtist), Sławomir Kasper (IPN),
M.E. Krajewska (Senat Republiki Czeskiej),
Małgorzata Kowalczyk (MHP), Elżbieta Lichočka (MHP),
Ignacy Masny (MHP), Miejska Biblioteka Publiczna
im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie,
Muzeum Miejskie „SztYGarka” w Dąbrowie Górniczej,
Muzeum Wsi Kieleckiej, Tomasz Nowacki (MHP),
Dorota Olszyńska (Muzeum Historii Żydów Polskich),
Katarzyna O’Neill (Ambasada RP w Lizbonie),
Wojciech Paduch (MHP), PLATIGE IMAGE,
Robert Przybysz (Kolegium Artes Liberales UW),
Maciej Tarkowski, Wielkopolskie Muzeum
Niepodległości, WWAA, WXCA.

Druk: TON PRINT

ISBN: 978-83-65248-30-5

© Muzeum Historii Polski, Warszawa 2019

Published by:
The Polish History Museum

Translated from Polish by:
Mikołaj Sekrecki
Proofread by:
Anna Meysztowicz
Polish version edited and proofread by:
Małgorzata Kowalczyk, Elżbieta Lichočka,
Monika Machlejd, Anna Piekarska
Photo selection and description:
Małgorzata Kowalczyk, Wojciech Paduch
Graphic design and typesetting:
LAVENTURA Maciej Sawicki

Photographs:
Marek Banaczek (Regional Museum in Sandomierz),
Polish Office in Taipei, Mariusz Bodnar (PHM),
Central Military Archives, Jolanta Dudzińska
(Municipal Reading Room of the Public Library in Kolno), Izone,
Michał Janiszewski (Motion-Studio), Wojciech Kalwat (PHM),
Aldona Karczmarczyk (VanDorsenArtist),
Sławomir Kasper (Institute of National Remembrance, Poland),
M.E. Krajewska (Senate of the Czech Republic),
Małgorzata Kowalczyk (PHM), Elżbieta Lichočka (PHM),
Ignacy Masny (PHM), Hieronim Łopaciński Municipal Public Library
in Lublin, the *SztYGarka* Municipal Museum in Dąbrowa Górnicza,
Kielce Folk Museum, Tomasz Nowacki (PHM),
Dorota Olszyńska (Museum of the History of Polish Jews),
Katarzyna O’Neill (Polish Embassy in Lisbon),
Wojciech Paduch (PHM), PLATIGE IMAGE, Robert Przybysz
(Artes Liberales Collegium, University of Warsaw),
Maciej Tarkowski, Wielkopolska Museum
of Independence, WWAA, WXCA.

Printed by: TON PRINT

ISBN: 978-83-65248-30-5

© The Polish History Museum, Warsaw 2019

www.muzhp.pl

